

Promise

Bijbels denken over gezondheid 36ste jaargang juli 2020

In dit nummer : .
Oorlog tegen Corona
Geestelijke adoptie
Reïncarnatie?
Jehova's Getuigen
in de 2e wereldoorlog

Oorlog tegen h

Bijbelse inzichten naar aanleiding van de huidige crisis

Het coronavirus is een familie van virussen die ziekte veroorzaakt bij zoogdieren en vogels. Ze veroorzaken nu al een aantal decennia problemen. De nieuwe versie waar we momenteel tegen vechten, werd voor het eerst op mensen overgedragen in Wuhan, China, aan het einde van 2019. Sindsdien vinden we het voortdurend terug in de koppen van onze kranten en nieuwsberichten.

COVID 19

In het begin van dit jaar gaf de World Health Organisation de ziekte die het virus veroorzaakt de nieuwe naam COVID-19 en verklaarde vijf weken later de aandoening tot een pandemie. Wereldleiders, minister-presidenten en andere mensen met autoriteit sluiten nu de nationale grenzen, gelasten evenementen af en sluiten winkels en scholen.

In oorlog

Ze beperken onze bewegingsvrijheid op een manier waarop dat in vreedstijd nog nooit is gebeurd. Je kunt denken dat dit allemaal nepnieuws is, je kunt denken dat de beperkingen te streng zijn of veel te langzaam of veel te weinig. Maar of je

het leuk vindt of niet, de wereld is op dit moment in oorlog met dit coronavirus! Hoe reageert u? Bent u bang of gefrustreerd? Geeft uw geloof in God u kracht in deze tijd van wereldwijde crisis? Nu u wat meer tijd hebt, is het misschien de moeite waard om eens na te denken over wat de Bijbel te zeggen heeft over de verspreiding van slechte dingen.

Beïnvloedingsfactoren

God schiep een wereld waarin alles met elkaar samenhangt. Het weer kan invloed hebben op onze voedselvoorziening. De ongezonde gewoonten van een moeder kunnen de gezondheid van haar kind beïnvloeden. Sociale structuren beïnvloeden ons vermogen om van het leven te genieten. U en ik kunnen zowel een zegen als een last zijn voor de mensen om ons heen. Ziekten en hun vermogen om overgedragen te worden van mens op mens zijn geen nieuw verschijnsel.

Ongeveer 3500 jaar geleden gaf God aan Mozes instructies over hoe hij het volk Israël moest beschermen tegen besmettelijke ziekten. De Heer Jezus en de apostelen Paulus en Johannes trekken onze aandacht ook naar verschillende soorten 'virussen' en moedigen ons aan

deze serieus te nemen. Ik nodig u uit om met mij mee te kijken naar 7 praktische inzichten.

1. Mozes: 'Wees alert, slechte dingen verspreiden zich'

In Leviticus 13 en 14 vinden we duidelijke instructies over hoe de verspreiding van lepra en andere infecties bij de Israëlieten vermeden moest worden. Iedere Israëliet moest zijn ogen openhouden en alert blijven. Het feit dat zij Gods uitverkoren volk waren en dat God Zelf hun Geneesheer was (Ps. 91, Ex. 15:26) zou hen niet automatisch beschermen tegen infecties of ziekten. God gaf hen via Mozes een richtlijn die gevolgd moest worden om de verspreiding van slechte dingen onder hen tegen te houden.

Melden bij de priester

Wanneer een Israëliet of iemand in zijn familie vermoedde dat hij of zij geïnfecteerd was, moesten ze zich niet verstoppen of in paniek raken, maar werd van hen verwacht dat ze zichzelf bij een priester meldden. De priester zou het geïnfecteerde deel van het lichaam of kledingstuk nauwkeurig onderzoeken. Wanneer hij twijfelde, werd de persoon of het object zeven dagen geïsoleerd. Als de twijfel

et Corona virus

bleef, nog eens zeven dagen, dus in totaal veertien dagen quarantaine. Net zoals bij het coronavirus op dit moment.

We willen geen onzekerheid

We hebben in de afgelopen dagen via allerlei kanalen veel informatie gekregen die ons kan helpen bij het onderscheiden of we gewone griepsymptomen hebben of symptomen die duiden op het coronavirus. We willen allemaal zoveel mogelijk weten. We willen niet leven in onzekerheid. Onzekerheid is vruchtbare grond voor angst. Wanneer we bang zijn, kunnen we heel onvriendelijk of zelfs lomp zijn richting ‘verdachte’ dragers van het virus.

Afgelopen januari voelden veel Nederlanders met een Aziatische achtergrond zich hier in Nederland gediscrimineerd en gemarginaliseerd. Omdat het virus zich verspreidde in China, vermeden veel mensen in Nederland de Chinese restaurants!

Houd je aan het protocol

Dit bijbels protocol overtuigt me van twee dingen: dat het feit dat ik een christen ben me niet immuun maakt voor virussen en dat ik me daarom aan de nationale richtlijnen moet houden, en dat ik mijn

natuurlijke neiging om ‘potentiële’ dragers te beschuldigen zonder goed en zorgvuldig onderzoek, moet beteugelen. Omdat slechte dingen zich kunnen verspreiden, werkt het volgen van de gegeven richtlijnen voor ons allemaal in ons voordeel.

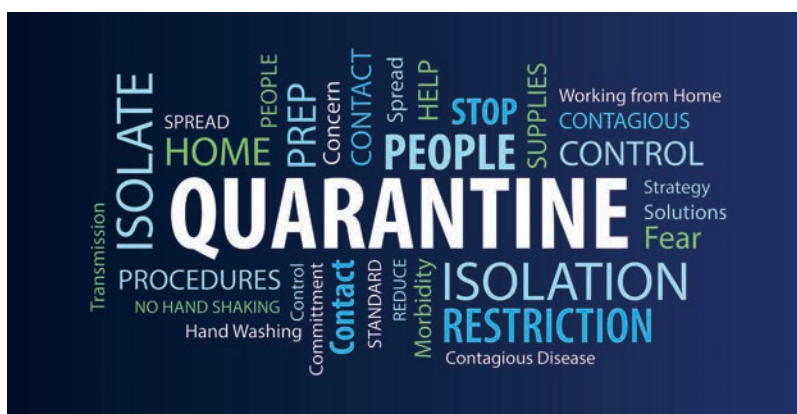
2. Mozes: ‘Wees radicaal, zelfs als dat pijn doet’

De richtlijnen die de wet van Mozes ons geeft voor het beheersen van de verspreiding van besmettelijke ziekten waren heel radicaal. Wanneer er een infectie werd ontdekt, werden besmette objecten vernietigd en personen uitgesloten. Bij twijfel, eerst quarantaine.

Tijdelijke isolatie

Tijdelijke isolatie was nodig om te ontdekken of de persoon of het object schoon was of niet. Wanneer het kledingstuk geïnficeerd was, moest het verbrand worden (Lev. 13:52). Wanneer de pot geïnficeerd was, moest het gebroken worden (Lev. 15:12). Wanneer de persoon besmet bleek, moest hij of zij uitgesloten worden van de gemeenschap (Lev. 13:45).

We kunnen ons voorstellen dat soms hele dure potten en kledingstukken kapot gemaakt of verbrand werden. Die radicaliteit had een prijs. Kunt u zich de

Veertig dagen of veertig jaar is in de Bijbel vaak een testperiode

pijn voorstellen wanneer een familielid 'onrein' verklaard werd en niet naar huis mocht terugkeren? Radicale actie is meestal pijnlijk. Maar soms wel noodzakelijk voor het welzijn van de gemeenschap. Misschien dat een aantal doodstraffen die door God werden ingesteld in het Oude Testament, ook op die manier begrepen kunnen worden, namelijk als een radicale manier om verspreiding van bepaald zeer ongewenst gedrag onder Gods volk te stoppen.

Quarantaine

Quarantaine: Het woord 'quarantaine' heeft het woord 'veertig' in zich. Het betekent 'veertig dagen', de periode die een schip buiten de haven moest wachten wanneer het verdacht werd van het aan boord hebben van een besmettelijke ziekte.

Dit werd gebruikelijk in de tijd dat de Zwarte Dood heerste in de 14e en 15e eeuw – een ziekte waarvan geschat wordt dat deze zo'n 30% van de Europese bevolking het leven kostte. Veertig dagen of veertig jaar worden in de Bijbel vaak gebruikt om een testperiode aan te duiden. Kijkt u maar eens naar de volgende voorbeelden van 'veertig dagen'. Na veertig dagen opende Noach het

raam van de ark en liet de raaf uit (Gen. 8:6-7). De Israëlieten zaten veertig dagen zonder hun leider Mozes (Ex. 24:18).

Veertig dagen

De 12 spionnen verkenden het beloofde land veertig dagen lang (Num.13:25). Goliath daagde de Israëlieten veertig dagen uit (1 Sam. 17:16). Jona preekte veertig dagen tegen Ninevé (Jona 3:4). De Heer Jezus werd door satan veertig dagen verzocht (Mark. 1:13). Na Zijn opstanding verscheen Hij veertig dagen lang aan Zijn twijfelende volgelingen (Hand. 1:3).

Wanneer u denkt dat u onbesmet bent, maar er wordt toch van u gevraagd om in quarantaine te gaan, raak dan niet gefrustreerd en word niet negatief. De strikte scheiding van mogelijke dragers gedurende 7, 14 of 40 dagen of misschien zelfs langer, is een noodzakelijke daad om de verspreiding van een infectie tegen te gaan. Er wordt van je gevraagd een prijs te betalen voor het welzijn van de hele gemeenschap.

3. Jezus: 'In Gods koninkrijk vindt ook verspreiding plaats'

Wanneer Jezus het Koninkrijk van God (of van de hemel) beschrijft, zegt Hij: "Het is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw nam

en in drie maten meel deed, totdat het helemaal doorzuurd was" (Luk. 13:21). Waar staat het zuurdeeg of de gist symbool voor in deze gelijkenis? Jezus Zelf legt deze gelijkenis niet uit.

Verspreiding in het koninkrijk

Sommige optimistische commentatoren associëren het deeg met de wereld en het gist met het evangelie. Zij zeggen dat deze gelijkenis illustreert hoe het evangelie zich langzaam maar zeker zal verspreiden over de wereld. Wellicht een vergelijkbaar idee met dat wat wordt uitgedrukt in het "u bent het zout van de aarde". Anderen associëren het deeg met het christendom en suggereren dat de gelijkenis illustreert hoe het kwaad en de corruptie zich langzaam verspreiden binnen het christendom.

Welke interpretatie u ook kiest, het is duidelijk dat er binnen het Koninkrijk van God verspreiding plaatsvindt. En daarom is er voorzichtigheid nodig. De manier waarop wij leven heeft invloed op de mensen om ons heen. Wat verspreiden u en ik?

Zuurdeeg

In het Oude Testament staat zuurdeeg of gist symbool voor iets negatiefs. Van de Joden werd gevraagd om elk spoor van

gist uit hun huis te verwijderen voordat zij het Pascha zouden vieren (Ex. 12:15). Ergens anders waarschuwt Jezus in Zijn onderwijs: "...wees op uw hoede voor het zuurdeeg van de Farizeeën en de Sadduceeën". Vervolgens legt Hij uit dat Hij hiermee doelde op het onderwijs dat zij gaven (Matt. 16:6,12). In Lukas 12:1 zegt Hij dat het zuurdeeg van de Farizeeën huichelarij was.

In Markus 8:15 heeft Hij het over "het zuurdeeg van de Farizeeën en ...het zuurdeeg van Herodes", maar geeft Hij geen verdere uitleg. Waarschijnlijk wordt zuurdeeg hier ook gebruikt als symbool voor slecht onderwijs, huichelarij en wellicht ook de immorele leefstijl van Herodes (een publieke schande die een slechte invloed had op de Joodse gemeenschap).

Immoraliteit is als gist

Wanneer we deze uitleg van Jezus verbinden met Zijn gelijkenis over Gods Koninkrijk, kunnen we redelijkerwijs de conclusie trekken dat slecht onderwijs, huichelarij en een immorele leefstijl zich als gist in deeg kunnen verspreiden binnen een christelijke gemeenschap.

We doen er goed aan om de waarschuwing van de Heer ter harte te nemen: "wees voorzichtig...wees op je hoede voor zuurdeeg". We moeten op onze hoede zijn, omdat het kwaad wat we toestaan in onze huizen, onze harten en ook onze kerk zich zal verspreiden. Slechte dingen verspreiden zich!

4. Paulus: 'Slechte voorbeelden bederven het gemeenschapsleven'

In zijn brieven bouwt de apostel Paulus voort op dit onderwijs van de Heer Jezus. Tot twee keer toe schrijft hij dat "een klein beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt". In 1 Korinthe 5 wordt het gebruikt als een waarschuwing tegen het negeren van immoreel gedrag door een gelovige in de kerk. We weten allemaal wat er gebeurt in een gemeenschap wanneer het doen van verkeerde dingen genegeerd of zelfs gesteund wordt.

Wanneer de verkeerspolitie niet langer boetes uitschrijft voor te hard rijden of fout parkeren, wanneer ontdekte belastingontduikers, inbrekers of plegers van seksueel misbruik genegeerd worden waardoor zij hun gang kunnen blijven gaan, dan onttaardt de samenleving. De reden dat Paulus dit stukje kerkprotocol schrijft is dat een christen in Korinthe een seksueel immorele relatie had en dat de kerk van Korinthe hem toch in hun midden verwelkomde. Hoe kon dit gebeuren?

Van immoreel naar 'alternatief' gedrag

Om immoreel gedrag binnen de kerk acceptabel te maken, moet de noemer 'immoreel' vervangen worden met een acceptabeler woord als 'alternatief'. Vervolgens volgt onderwijs over liefde en 'inclusiviteit'. Als er dan nog steeds mensen in de kerk te vinden zijn die moeite hebben met het accepteren of zelfs ondersteunen van de immoraliteit, worden zij er aan herinnerd dat niemand perfect is, en dat de kerk, net als de Heer Jezus, alle zondaren welkom zou moeten heten.

Kwaaddoeners wegdoen

Maar de apostel Paulus is heel radicaal wanneer het gaat over hardnekkig 'moreel' zuurdeeg: "Wanneer u samenkomt in de Naam van onze Heer Jezus Christus, als u en mijn geest bijeengekomen zijn, in de kracht van onze Heer Jezus Christus, geef deze man dan over aan de satan, tot verderf van het vlees, opdat de geest behouden zal worden op de dag van de Heer Jezus" (1 Kor. 5:4-5).

Hij eindigt met: "Doe de kwaaddoener uit uw midden weg" (5:13). Er kunnen verschillende manieren zijn om dit te doen, maar één ding is duidelijk: van de leiding van de kerk wordt verwacht dat zij kordaat handelt.

Voorschrift voor ieder gemeentelid

Om moreel verval tegen te gaan, werd niet alleen van de leiders, maar van ieder lid van de kerk gevraagd om te handelen. "Maar nu heb ik u geschreven dat u zich niet moet inlaten met iemand die, terwijl hij een broeder wordt genoemd, een onttuchtpleger is, of een hebzuchtige, of een afgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover. Met zo iemand moet u zelfs niet eten" (5:11).

Uiteraard moeten liefde en genade kenmerken zijn van de manier waarop christenen dingen doen of zeggen – zelfs wanneer we dit bijbelse voorschrift proberen na te volgen. Maar als we een oogje dichtknijpen richting een zondige manier van leven onder christenen, zal zulk gedrag snel 'normaal' worden onder ons.

Vergelijking met het corona virus

Op een vergelijkbare manier is een persoon die ziek is door het coronavirus van harte welkom in het ziekenhuis als een patiënt en niet als verpleegkundige, arts of werknemer. Als hij erop staat in het ziekenhuis rond te kunnen lopen alsof hij niet besmettelijk was, zou hij het ziekenhuis uitgezet worden!

Uitzetting is naar en pijnlijk – maar in wesen een liefdevolle daad. Het beschermt de andere patiënten in het ziekenhuis en het kan ervoor zorgen dat de slecht geïnformeerde of koppige patiënt tot bezinning komt en zijn fout erkent.

Oordelen over hen die binnen zijn

Het is interessant om te zien dat we binnen dit voorschrift een duidelijk verschil waar kunnen nemen tussen onze relatie met hen die 'binnen' zijn (gelovigen) en hen die 'buiten' zijn (ongelovigen). God zal oordelen over hen die 'buiten' zijn. De kerk wordt gevraagd om te oordelen over hen die 'binnen' zijn (5:12-13).

Wanneer ik dit hoofdstuk goed begrijp, zou de kerk de ongelovige een warm welkom moeten geven, ongeacht zijn of haar manier van leven, maar niet iedere gelovige. Ongelovigen hebben nieuw leven in Jezus nodig.

Goedkeuring, acceptatie of onverschilligheid van een christen die volhardt in zijn of haar zondige manier van leven, zal het gemeenschapsleven beschadigen.

5. Paulus en Johannes: 'Ontmasker slecht onderwijs en wijs het af'

In Galaten 5 gebruikt de apostel Paulus de uitdrukking "Een beetje zuurdeeg doorzuurt het hele deeg" (5:9) voor de tweede keer. Hier gebruikt hij het om de christenen van Galaten aan te moedigen het evangelie van genade te verdedigen tegen de opkomst van wettisch onderwijs. Sommige leraren uit Jeruzalem stonden erop dat christenen besneden werden en eisten van hen dat ze de ceremoniële wetten van Mozes opvolgden. Paulus beargumenteert echter dat redding alleen gevonden kan worden in het vertrouwen op Christus (5:2-7).

Confrontatie met Petrus en Barnabas

Wanneer deze 'extra voorwaarden' zouden worden getolereerd, zouden ze de boodschap van het Evangelie vertroebelen, en deze verontreinigde versie van het Evangelie zou zich vervolgens onder de kerken verspreiden als gist in een stuk deeg. Het moest gestopt worden. Paulus doet dit door publiekelijk de confrontatie op te zoeken met Petrus, Barnabas en anderen (Gal. 2:11-21), door het schrijven van deze waarschuwendende brief naar de gemeenten van Galatië, en door argumenten aan te dragen tegen dit onderwijs vanuit de kerk van Jeruzalem – de bron van dit besmettelijke afwijkende onderwijs (Hand. 15).

Gods Woord heeft autoriteit

Uit het voorgaande en uit andere brieven wordt duidelijk dat gezond onderwijs

belangrijk was voor Paulus. Voor veel mensen lijkt 'we houden van Jezus en dat voelt goed' nog het enige criterium te zijn. Het bestuderen van het door God geïnspireerde Woord vereist tijd en werk. Sommige stukken zijn moeilijk te begrijpen en sommige gedeelten zullen jarenlang onduidelijk voor ons blijven (Fil. 3:15-16). Om werkelijk profijt te hebben van de Bijbel, moeten we ervan overtuigd zijn dat het Gods Woord is, dat Hij het gebruikt om tot ons te spreken en dat het autoriteit heeft over onze levens (2 Tim. 3:15-16).

De taalbarrières afgebroken

In Genesis 11 lezen we dat God de verschillende talen creëerde om daarmee het contact tussen de arbeiders in Babel te verbreken. Dit maakte een eind aan hun eigenzinnige werk van de torenbouw. Vandaag de dag zijn, mede door internet, de drempels voor het verspreiden van ideeën en gedachten lager dan ooit. Taalbarrières worden weggenomen door goede en makkelijk toegankelijke vertaalprogramma's op internet.

De muren tussen christelijke denominaties zijn nu lager dan vijftig jaar geleden, waardoor ideeën gemakkelijker uitgewisseld worden. Vroeger moest je een boek uitzoeken en de moeite nemen om het te lezen, voordat je in staat was om een nieuwe leer te begrijpen en tot je te nemen. Tegenwoordig zorgt de techniek ervoor dat we kunnen lezen over en luisteren naar iedere nieuwe wind van leer, en die kunnen volgen op onze tv's en mobiele telefoons.

Een 'geestelijke' pandemie

Deze ontwikkelingen kunnen een verrijking zijn voor ons leven, maar ze kunnen het ook een stuk moeilijker maken om de kwaliteit van onderwijs te controleren, terwijl dat tegelijkertijd wel veel noodzakelijker wordt. Tegenwoordig kunnen dwaalleringen, net als het coronavirus, binnen een aantal weken al een pandemie vormen! Ik bid dat God ons verlangen zal aanwakkeren om de sprekers die we online volgen bijbels te toetsen, evenals de sprekers op de conferenties die we bezoeken, en ook wat er zoal gebeurt in onze kerken en de teksten van de liederen die we zingen.

De apostel Johannes roept zijn lezers op om slecht onderwijs aan de kaak te stellen en deze af te wijzen (2 Joh. 8-11). Wanneer we volgens de gezonde leer willen leven en deze door willen geven aan de generaties na ons, zullen we net als de apostelen Paulus en Johannes de moeite moeten nemen om slecht onderwijs dat onze kant op komt, te ontmaskeren en af te wijzen.

6. Jezus: 'Misschien bent u het probleem!'

Wanneer u nu naar de supermarkt gaat, kijkt u wellicht met enig wantrouwen naar de andere mensen in de winkel. Zouden zij corona hebben? We volgen de huidige richtlijnen en proberen 1,5 meter bij andere mensen vandaan te blijven. Maar heeft u er wel eens over nagedacht dat u misschien ook de gevaarlijke drager zou kunnen zijn?

Richtlijnen voor reiniging

De wet van Mozes bevat richtlijnen over

hoe men ceremonieel rein moest zijn. Zo maakte het aanraken van een dode een Israëliet bijvoorbeeld 'onrein' en iedereen die een onrein voorwerp of persoon aanraakte, werd zelf ook onrein (Numeri 19). Het wassen van handen, kleding en borden werd heel belangrijk. Maar na verloop van tijd werd het wassen van handen overdreven belangrijk. Sommige leraren van de wet klaagden bij Jezus omdat ze zagen dat een aantal van Zijn discipelen at met ongewassen handen (Mark. 7:1-3). Jezus legde uit: "Wat de mens uitkomt, dat verontreinigt de mens. Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen voort kwade overwegingen, alle overspel, ontucht, moord, diefstal, hebzucht, allerlei kwaadaardigheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, lastering, hoogmoed, dwaasheid; al deze slechte dingen komen van binnenuit en verontreinigen de mens" (Mark. 7:20-23).

Wijzelf zijn het voornaamste obstakel

Uiteraard worden we opgeroepen om voorzichtig om te gaan met slechte invloeden van buitenaf: "slecht gezelschap bederft goede zeden" (1 Kor. 15:33). Maar ons grootste probleem komt van binnenuit, het is onze eigen zondige natuur. Onze hárten zijn verdorven. Wijzelf, onze verlangens en dromen, zijn het voornaamste obstakel in het volgen van Jezus.

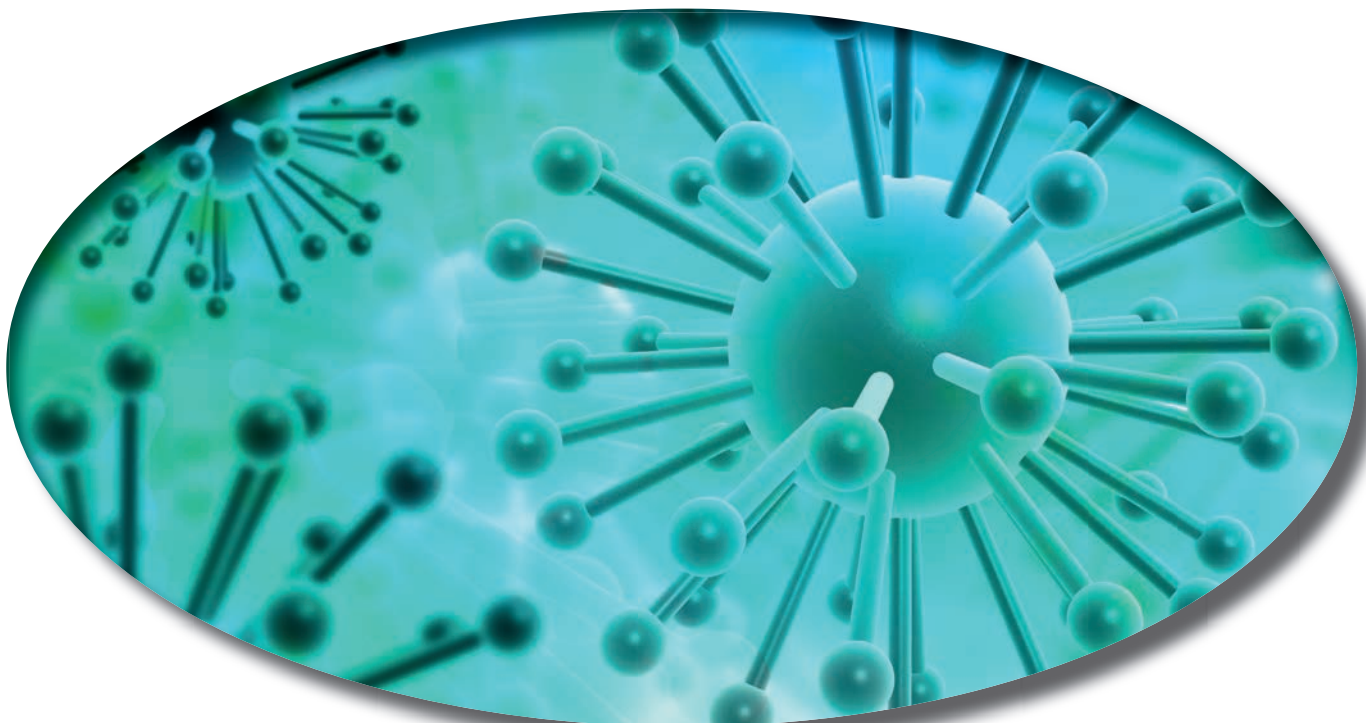
Op een ander moment zegt Jezus: "Als iemand achter Mij wil komen, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis dagelijks opnemen en Mij volgen" (Luk. 9:23). Herken en veroordeel ik mijn eigen egoïstische en zondige verlangens?

Onze ogen zijn gewoonlijk op alles buiten ons gericht. Het is makkelijker om de fouten en zonden van anderen op te merken. Maar de Heer Jezus moedigt ons aan om te beginnen bij onszelf: "Haal eerst de balk uit uw oog en dan zult u goed kunnen zien om de splinter uit het oog van uw broeder te halen" (Matt. 7:5). Misschien zijn niet anderen, maar bent u het probleem! Moedigen de keuzes die ik in mijn leven maak, anderen aan om Jezus te volgen en een heilig leven te leiden? Zet mijn houding anderen ertoe aan om Gods Woord lief te hebben, te bestuderen en zich eraan te onderwerpen?

7. Johannes: 'Wees positief, volg na wat goed is!'

Toen Johannes een oude man geworden was, schreef hij een korte brief naar Gajus, een goede vriend van hem. Gajus was een man die van Gods huisgezin hield en een tijd onderdak bood aan een gemeente (Rom. 16:23). Maar nu maakte hij deel uit van een andere gemeente waarin een dominante man, genaamd Diotrefes zichzelf verheven had tot leider ervan. Deze man sprak slecht over Johannes en zette mensen, die het niet met hem eens waren, de kerk uit (3 Joh. 9-10).

Het zou gemakkelijk zijn voor Gajus om dit slechte voorbeeld te volgen. Kijk maar eens naar hoe in de afgelopen dagen er in de supermarkten op irrationele en egoïstische manier volop voedsel en toiletpapier is gehamsterd. Het is voor ons christenen gemakkelijk om dit slechte voorbeeld te volgen. Maar Gajus weerstond die verleiding en bleef positief en actief: liefhebbend, dienend en zijn broeders en zuster financieel ondersteunend (3 Joh. 5).

Overwin het kwade door het goede

We kunnen om ons heen zien dat er dingen mis gaan, maar laat de gebrokenheid om ons heen niet bepalen hoe we leven. Onze roeping en motivatie moeten een positieve zijn: Jezus volgen en voor Hem leven! Het advies dat de apostel Johannes aan Gajus geeft, is ook een advies aan ons: "Geliefde, volg niet het kwade na maar het goede" (3 Joh. 11). En Paulus schrijft in Romeinen 12:21: "Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede". Laten we onze ogen niet gericht houden op de problemen en de slechte voorbeelden, maar op Jezus! En vervolgens, net als Gajus, het goede blijven doen!

Dapper als Goliath en David

Het gedurfde en dappere initiatief van Jonathan (1 Sam. 14) en het doden van Goliath door David (1 Sam. 17) inspireerden en motiveerden een heel leger. De mensen in de kerk in Thessaloniki werden eerst navolgers van Paulus, Silas en Timotheüs en daarna werden ze "voorbeelden voor alle gelovigen in Macedonië en

Achaje" (1 Thess. 1:6-7). U en ik en onze kerken kunnen ook door God gebruikt worden om anderen te inspireren en te motiveren. Goede dingen kunnen zich ook verspreiden!

Conclusie

Hoe reageert u op deze coronacrisis? Bent u bang of gefrustreerd? Hoe reageert u op de morele en leerstellige ontwikkelingen in en om u heen? Herinner uzelf er regelmatig aan dat God soeverein is. Geen enkele ontwikkeling verrast Hem. Ja, het kan zijn dat we worden opgeroepen om ons te bekeren, om te veranderen, om voorzichtig te zijn of om actie te ondernemen.

Wees sterk, Ik ben met u

Tegenover welk gevaar we ook staan, ons leven is in Zijn hand: "Wanneer u zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn" (Jes. 43:2). Wat betreft de kerk, denk eraan dat het Zijn project is en Christus zal aan Zijn gemeente blijven bouwen (Matt. 16:18) en Hij zal ervoor zorgen dat zij "heilig en smetteloos" zal zijn (Ef. 5:27). Aan het

einde van dit artikel wil ik u herinneren aan de woorden die de profeet Haggai sprak tegen het volk Israël toen zij voor een grote uitdaging stond:

"Wees sterk, heel de bevolking van het land, spreekt de Heer. Werk door, want Ik ben met u, spreekt de Heere van de legersmachten... en Mijn Geest is in uw midden. Wees niet bevreesd!" (Hag. 2:3-5).

Philip Nunn, maart 2020

Vertaling: Moniek Venhuizen

Is reïncarnatie verenigbaar met het christelijk geloof?

1. Inleiding

Lee Strobel vroeg onlangs of hij mij mocht interviewen voor een nieuw boek dat hij wil schrijven over hemel en hel. Hij wilde praten over reïncarnatie, een onderwerp waarover ik jaren geleden veel had geschreven bij mijn bespreking van de new age beweging. Nadat ik dit nummer ten behoeve van het interview opnieuw had bekeken, realiseerde ik me dat reïncarnatie terug is. In feite is het nooit weg geweest. Aangezien het idee van reïncarnatie in tegenspraak is met het evangelie van genade en de bijbelse kijk op het hiernamaals, wil ik dat in dit artikel toelichten.

2. Opvattingen

Voor sommige mensen biedt het idee van reïncarnatie troost en leiding. Een paar jaar geleden vertelde een kennis van mij, die ik Eva zal noemen, mij eerlijk dat mijn vrouw Becky in een vorig leven ervoor had gekozen om dementie te krijgen om iets te leren. Ik legde Eva uit dat Becky en ik niet in reïncarnatie geloofden, maar in opstanding. Ik vroeg haar om Openbaring 21 en 22 te lezen waarnaar we als christenen uitkeken. Ik had de teksten over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde vaak

aan mijn vrouw voorgelezen toen zij te maken had met haar fatale ziekte, maar óók het goddelijke wonder en de liefde zagen die daarachter lagen - een wereld zonder vloek of tranen.

Karma bepaalt je leven

Uit een Amerikaanse studie uit 2009 bleek dat 22 procent van degenen die zich christen noemen, in reïncarnatie geloofde (1). Eva was katholiek opgevoed, maar haar opvattingen zijn onorthodox. En haar kijk op reïncarnatie, hoewel populair in Amerikaanse kringen, paste niet in de hindoeïstische en boeddhistische religies waar de doctrine vandaan kwam. Volgens deze religies kies jij niet je volgende leven, maar karma bepaalt het, dat wil zeggen: de combinatie van jouw goede en slechte daden levert goede of slechte resultaten (of karma) op in dit en elk 'volgend' leven - totdat je aan de cyclus ontsnapt en oplost in het 'nirvana'.

3. Is reïncarnatie verenigbaar met christelijk geloof?

Na het eten in een restaurant in Boulder, Colorado, ontdekte ik dat ze geen creditcards aannamen. Omdat ik geen contant geld bij mij had, kreeg ik een

'karma-envelop' mee om met een cheque mijn rekening te betalen als ik thuis was aangekomen. Als je betaalt, is het goed karma. Als je dat niet doet, is het slecht karma. Mijn eerste antwoord was: "Ik geloof niet in karma, maar ik heb ontzag voor God, dus ik zal mijn maaltijd betalen als ik thuiskom".

Jezus of karma?

Toen ik thuis kwam, schreef ik een cheque voor de rekening met ook een kort briefje erbij waarin ik aangaf waarom ik in Jezus geloof en niet in karma. In de plaats Boulder - en ook elders - zie je waarschijnlijk de bumpersticker: 'Mijn karma liep over je dogma heen'. Is het louter dogmatisch om je te verzetten tegen het karma-geloof? Is reïncarnatie verenigbaar met christelijk geloof? De antwoorden zijn nee en nee. Laten we eens bekijken waarom.

4. Argumenten tegen reïncarnatie

Elke religieuze overtuiging kan worden vastgehouden op basis van blind geloof, ongeacht enig bewijs of reden voor die overtuiging. Dergelijke overtuigingen worden vaak dogma's genoemd (hoewel dat oorspronkelijk niet de betekenis van het woord was). Dus een christen (of

Ritueel reinigingsbad ter bevordering van karma bij Hindoes

moslim) kan het bestaan van karma en reïncarnatie gewoon ontkennen vanwege hun 'instinctieve' religieuze overtuigingen. Maar er kan meer worden gezegd, vooral door de christen wiens geestelijke overtuigingen zijn geworteld in de historische waarheid van de opstanding van Jezus Christus uit de doden.

Ten eerste

Ten eerste geven de ideeën van reïncarnatie en karma (lett.: daad, handeling) logische problemen. In de meeste oosterse religies die deze leerstellingen onderwijzen, wordt het systeem van beloning en straf geëvalueerd en toegepast zonder een bovennatuurlijke beoordelaar en beheerder. Karma gebeurt gewoon. Anders gezegd, karma is zonder God. Maar moreel oordeel en morele beloning op universele schaal kunnen alleen worden uitgevoerd door een persoonlijk wezen met grote kennis en macht. Echter dit concept ontbreekt in de vroegste vormen van zowel het hindoeïsme als het boeddhisme, en juist dát zijn de religies waarop veel Amerikanen voor hun geloof in karma en reïncarnatie een beroep doen.

Ten tweede

Ten tweede komen veel Amerikanen tot

geloof in karma en reïncarnatie door hun waardering voor het boeddhisme. Het boeddhisme leert dat mensen geen zielen of een blijvend 'zelf' hebben. We zouden entiteiten zijn die bij de dood uiteenvallen en nooit meer op dezelfde manier opnieuw worden geconfigureerd.

Uitgaande van die opvatting, bestaat er geen bestaande ziel die van het ene leven naar het andere gaat. Maar juist zo'n entiteit is nodig om goed en slecht karma op te bouwen.

Als het 'ik' niet blijvend bestaat, kan 'ik' geen goed of slecht karma ontvangen. Net zoals ik geen jas kan aantrekken als ik geen lichaam heb, kan ik geen goed of slecht karma ervaren als ik helemaal niet besta.

Ten derde

Ten derde bieden karma en reïncarnatie, gezien het zojuist genoemde probleem, geen rechtssysteem. Mark Albrecht schrijft: "Elke individuele persoonlijkheid wordt verantwoordelijk gehouden voor zijn of haar daden, maar niet de straf betaalt noch de beloning ontvangt, omdat de persoonlijkheid is geëlimineerd. Dus een totaal andere persoon wordt herboren, belast met het karma van iemand anders. Dit roept vragen op, want is het

logisch? (3). Nee, het is niet logisch.

Ten vierde

Ten vierde ontbreekt het veronderstelde bewijs voor reïncarnatie. Verslagen van herinneringen aan vorige levens die door hypnotherapie zijn opgedaan, kunnen beter worden verklaard door minder speculatieve factoren zoals suggestie en flarden van herinneringen uit iemands leven.

Zelfs als Jan kennis lijkt te hebben van iemand die bestond voordat Jan werd geboren, en die kennis accuraat is en niet op natuurlijke wijze verkregen, wil dat niet zeggen dat die kennis verklaard zou moeten worden door vermeende reïncarnatie. Andere oorzaken zijn waarschijnlijker, vooral gezien de filosofische problemen met reïncarnatie die het problematisch maken voordat enig vermeend bewijs naar voren wordt gebracht.

Eenmaal sterven dan het oordeel

Jezus Christus Zelf is echter de meest eenvoudige en meest beslissende weerlegging van karma en reïncarnatie. Hij onderwees deze ideeën niet en Hij leefde niet vanuit deze ideeën. Jezus bevestigde, net als de Hebreeuwse profeten en leraren vóór Hem, dat mensen eenmaal

sterven en vervolgens door God worden geoordeeld. Aan het einde van de geschiedenis zou God een laatste afrekening hebben betreffende de eeuwige bestemming van alle mensen.

Door geloof niet in het oordeel

Immers Jezus verkondigde: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie Mijn woord hoort en Hem gelooft, die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, want hij is overgegaan uit de dood in het leven. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de ure komt en is nu, dat de doden naar de stem van de Zoon van God zullen horen, en die haar horen, zullen leven.

Want zoals de Vader leven heeft in Zichzelf, heeft Hij ook de Zoon gegeven leven te hebben in Zichzelf. Verwondert u hierover niet, want de ure komt, dat allen, die in de graven zijn, naar zijn stem zullen horen, en zij zullen uitgaan, wie het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, wie het kwade bedreven hebben, tot de opstanding ten oordeel.

-Ik kan van Mijzelf niets doen; gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en Mijn oordeel is rechtvaardig, want Ik zoek niet Mijn wil, doch de wil van Hem, die Mij gezonden heeft” (Joh. 5: 24-30; zie ook Matt. 25: 31-46; Dan. 12:2).

5. De blindgeborene

Maar, tegen alle bewijzen in, beweren sommigen toch dat Jezus in reïncarnatie geloofde. Het meest voorkomende argument hiervoor betreft Jezus' genezing van de blindgeborene (Joh. 9). Aan Jezus werd gevraagd waarom de man blind was. Was het vanwege zijn eigen zonde(n) of de zonde(n) van zijn ouders? Aangezien de man blind werd geboren, zou dit kunnen betekenen dat hij misschien in een vorig leven had gezondigd; en het zou dus dit slechte karma kunnen zijn dat hem blind had gemaakt.

Jezus weerlegt verklaring

Deze interpretatie is een flagrante fout die alleen de meest onoplettende lezer kan maken. Allereerst, vragen over de oorzaak van de blindheid van de man komen van degenen die tot Jezus kwamen, dus het had niets te maken met Jezus' eigen overtuigingen hierover. Immers “In Johannes 9:3 wijst Jezus de twee verklaringen die zijn leerlingen opperen juist resoluut van de hand” (7).

Ten tweede geloofden de joden in die tijd niet in reïncarnatie. De twee dominante theologische scholen waren die van de Farizeeën (die in een algemene opstanding geloofden) en de Sadduceeën (die helemaal niet in een hiernamaals geloofden). Bovendien geloofden de joden dat iemand in de baarmoeder van zijn of haar moeder

kon zondigen (zie Ps. 51: 5). Sommigen verwijzen nog naar de tweeling Esau en Jakob, die in de moederschoot al met elkaar botsten (Genesis 25:22-26)(7). De verwijzing naar de zonde van een mens heeft dus niets te maken met een vorig leven en slecht karma, maar met zijn eigen morele acties, zelfs als een ongebooren kind.

Om de reïncarnatie-interpretatie voor eens en altijd te ontzenuwen, hoeven we alleen maar naar Jezus' reactie te luisteren. De vragenstellers begingen de 'drogreden van de complexe vraag'. Ze gingen uit van iets wat onjuist was en stelden vervolgens een vraag op basis van deze onjuiste veronderstelling. Jezus was natuurlijk verbaasd. Hij genas de man om te laten zien dat Hij kwam om leven te brengen, niet gestoord door domme vragen.

6. Elia en Johannes de Doper

Met name new age aanhangers menen dat ook Jezus' uitspraak over Johannes de Doper als de wedergekomen Elia een bewijs zou zijn dat Jezus reïncarnatie leerde (6). Maar het gaat bij Elia om een specifiek geval. Elia was volgens het Oude Testament bij grote uitzondering in de hemel opgenomen. Daarom meende men dat hij daaruit kon terugkeren, zoals Maleachi had aangekondigd. Eeuwen later werd in de figuur van Johannes de Doper het optreden van Elia herkend. Maar dat

Rituele crematie bij Hindoes, de rook is een indicatie van de volgende reïncarnatie

is geheel iets anders dan dat zielen van mensen verscheidene levens hebben.

In de geest en kracht van Eliaa

Overigens dacht al in de tweede eeuw van onze jaartelling de gnosticus Carpocrates van Alexandrië dat de relatie tussen Elia en Johannes de Doper moest worden uitgelegd in de zin van reïncarnatie. Terecht heeft Tertullianus van Carthago omstreeks het jaar 210 en enkele decennia later ook Origenes van Alexandrië deze opvatting bestreden, want volgens Luc. 1:17 zou Johannes optreden 'in de geest en de kracht van Elia', en dat duidt helemaal niet op zielsverhuizing. Dat geeft aan dat Johannes in de gezindheid van Elia een vergelijkbare taak in een vergelijkbare context zou vervullen (8). Zie ook Matt.11:13,14 en Matt.17:10 t/m 13). Origenes: "De reïncarnatieleer is vreemd aan de kerk van God, is niet door de apostelen overgeleverd en komt nergens in de Bijbel voor" (7).

7. Reïncarnatie uit de Bijbel verwijderd?

Een andere poging om reïncarnatie te verbinden met het onderwijs van Jezus, is dat men veronderstelt "dat het behoorde tot Jezus' geheime onderricht, dat niet in de Bijbel staat. De vroege gnostici zouden daarvan dan nog wel geweten hebben, maar de vroege katholieke kerk zou dat element hebben verdonkeremaand. Het is echter veel aannemelijker dat de gnostici het element van reïncarnatie hebben overgenomen uit de Griekse filosofische tradities, waaraan ze wel meer hebben ontleend" (7). Sommigen menen dat het onderricht van reïncarnatie aanvankelijk gewoon in de

Bijbel zou hebben gestaan, maar dat de bisschoppen in grote concilies (Nicea in 325 en Constantinopel in 553) zulke teksten eruit hebben verwijderd. Dit is echter niet serieus te nemen, want in de oude bronnen staan geen aanwijzingen dat dit schrappen ooit heeft plaatsgevonden. Dan zou het in de oude handschriften van de Bijbel sporen hebben moeten nalaten, en dat is niet het geval (7). Wat tijdens het concilie van Constantinopel in 553 wél werd afgewezen, was de leer van de kerkvader Origenes over de pre-existentie van de ziel (het bestaan van de ziel vóór de conceptie), maar dit had niets te maken met reïncarnatie (6).

8. Het evangelie weerlegt reïncarnatie

Het evangelie weerlegt reïncarnatie, dat gebaseerd is op redding door eigen verdienste. Karma weet niets van liefdevolle genade. Sommigen leren dat heilige mensen een deel van je slechte karma kunnen overnemen, maar dit is een wanhopige en ad hoc aanpassing aan een harteloos wereldbeeld. Jezus, het offerlam van God, nam de zonde van de wereld weg door Zijn plaatsvervangend lijden en sterven aan het kruis in de (ruimte-tijd) geschiedenis.

Wij ontvangen de vruchten van Zijn werk door geloof in Hem – en door niets anders. We moeten wederom geboren worden – niet: opnieuw en opnieuw geboren worden. Wij mogen het ontvangen van de Bron van eeuwig leven. Jezus antwoordde: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien" en "En gelijk Mozes de slang in de

woestijn verhoogd heeft, zo moet ook de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een ieder, die gelooft, in Hem eeuwig leven hebbe.

Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe. Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat Hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door Hem behouden worde. Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld; wie niet gelooft, is reeds veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God" (Joh. 3:3,14-18).

Reïncarnatie lijkt misschien een comeback te maken, maar we zullen na onze dood niet terugkomen voor nog een poging om in het 'nirvana' te komen. Maar vandaag is het de dag om Christus te zien, de enige hoop op verzoening met God en eeuwig leven in een gezuiverd en hersteld universum. En als u Christus kent, is het vandaag de dag om Hem aan anderen bekend te maken. Hebreëen waarschuwt: "Heden, indien gij zijn stem hoort, verhardt uw harten niet, zoals bij de verbittering, ten dage van de verzoeking in de woestijn" (Hebr. 3:7-8; zie ook Luc.12:16-20).

PH. D. Douglas Groothuis.

Hoogleraar filosofie Denver Seminary
<https://www.equip.org/article/the-reincarnation-of-reincarnation/>

Vertaling en aanvulling: Piet Guijt

Noten: zie www.stichting-promise.nl

Foto: <https://www.binnentuinovergod.>

Reïncarnatie

Wat is het?

Reïncarnatie (letterlijk: 'weer in het vlees' komen) of zielsverhuizing betekent dat de ziel van een mens verscheidene levens in telkens weer andere lichamen kan leiden, of met andere woorden: dat de ziel kan terugkeren in een ander lichaam.

De opvatting achter het veronderstellen van reïncarnatie is dat het mogelijk zou zijn om via diverse levens te groeien naar de volmaaktheid en tenslotte deel te krijgen aan het leven van Brahman (tijdloos opperwezen, de ultieme, onveranderlijke werkelijkheid, die uit zuiver bewustzijn bestaat – dus God).

En dat zou moeten gebeuren op grond van eigen goede werken, want de reïncarnatiegedachte hangt samen met het begrip 'karma' dat letterlijk 'daad' betekent, dus met alles wat de mens zelf doet (eigen werken, ascese en zelfs zelfkastijding, dus zelfverlossing). Reïncarnatie past in

het Hindoeïstische en duivelse discriminatoire kastensysteem, want afhankelijk van je karma zou je in een hogere of lagere kaste terecht komen. Zelfs zou het mogelijk zijn dat men door slechte gedragingen (karma) in een volgend leven een dier of plant wordt, en dan moet je weer opnieuw beginnen. In het moderne westen wordt reïncarnatie vaak positief gezien (mede via bijv. yoga en Transcendente Meditatie) en blijft men méns (dus geen terugval naar een dier).

Zijn er bewijzen?

Men denkt dat reïncarnatie bestaat omdat mensen onder hypnose vertellen over gebeurtenissen in een vroeger leven, die bij nader onderzoek soms blijken te kloppen. Maar dat is nog geen bewijs voor het bestaan van reïncarnatie want het is mogelijk dat er mentale telepatie bestaat tussen enerzijds zielen van overledenen of zelfs demonen en anderzijds de proefpersonen onder hypnose.

Het kan komen door occulte krachten uit de geestelijke wereld, want demonen hebben tot op zekere hoogte kennis van levens van mensen. Ook is het mogelijk dat problemen van nu te maken hebben met onverwerkte gebeurtenissen in het verleden. Dus waarom zou dat in een 'vorig leven' moeten zijn gebeurd?

Negatieve effecten

De mens denkt zichzelf goddelijk te kunnen maken, dus te menen geen God nodig te hebben. Want de mens denkt zichzelf te kunnen verbeteren door te reïncarneren en zo op te gaan in het opperwezen, en dus geen Verlosser nodig

te hebben, en dus is het offer van Jezus aan het kruis niet nodig. Ook wordt het Godsgericht aan het eind van de tijd ontkend want de mens bepaalt zelf waartoe hij zich kan blijven ontwikkelen. Dat men denkt nooit verantwoording te hoeven afleggen, maakt de reïncarnatie-gedachte aantrekkelijk. Maar schijn bedriegt.

De Bijbel leert: "En zoals het de mensen beschikt is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel" (Hebr. 9:27). Bovendien kan de mens nooit op eigen kracht of door eigen werken bij God komen, maar alleen door geloof in Jezus Christus (Rom. 3:28). Verlossing hoeft niet door talloze levens als tussenstappen verworven te worden, en kán dat ook niet eens.

Tot slot

Kort en bondig, reïncarnatie is: 1. niet bewezen, 2. niet bewijsbaar, 3. niet waar, 4. niet aantrekkelijk, 5. geen stimulans voor een bewust en actief leven, 6. geen stimulans voor het erkennen van zonde, 7. geen stimulans voor het zoeken van genade, 8. geen stimulans voor het zoeken naar de God van de Bijbel (5).

De Bijbel kent geen reïncarnatie, maar wel incarnatie. Immers Jezus kwam 'in het vlees'. Hij werd een mens van vlees en bloed.

De Bijbel kent geen zielsverhuizing (Johannes de Doper is niet de gereïncarneerde Elia), maar wel wedergeboorte (Joh. 3:3).

Geestelijke adoptie bij hulpverlener

Inleiding

Mensen zijn geschapen als sociale wezens. Verbondenheid in relatie met God, met andere mensen en de natuur is een belangrijk levenskenmerk. De 86 miljard cellen in onze hersenen hebben één belangrijk doel, namelijk contact maken met de wereld in onszelf en buiten ons. We maken allemaal deel uit van een natuurlijke gemeenschap die bestaat uit familie, vrienden, collega's en kennissen. Daarnaast maken we ook deel uit van een geestelijke gemeenschap die ofwel op God ofwel op Zijn tegenstander betrokken is.

'De Rode Draak verslagen'

Als iemand geen liefde en steun ontvangt die hij nodig heeft, zal hij een grotere ontvankelijkheid voor het kwade ontwikkelen. In dit artikel wil ik de visie van dr. Jim Wilder doorgeven over geestelijke adoptie zoals hij dit in zijn boek 'De Rode Draak verslagen' heeft uiteengezet (1). Zijn jarenlange ervaring als hulpverlener heeft hem doen inzien dat een mens pas tot echt herstel kan komen wanneer hij is opgenomen

door en in een gemeenschap die hem liefdevol benadert en in zijn behoeften voorziet. In het boek 'De Rode Draak verslagen' laat Wilder zien welke zegeningen en voorwaarden verbonden zijn aan het geestelijk adopteren van mensen in de hulpverlening van de kerk en in het bijzonder aan de hulp aan slachtoffers van het occultisme en satanisme.

Adoptie

Voor alle gelovigen geldt dat zij geadopteerd zijn. Uit genade en door geloof verbonden met God. Met uitzondering van de Here Jezus is er geen natuurlijk nageslacht van God. Wanneer iemand geadopteerd is, zijn al zijn banden permanent, zijn al zijn relaties echt. Charles H. Kraft (2) heeft ooit gezegd dat het echte christelijke leven is opgebouwd uit elementen van waarheid, kracht en relatie.

Van het christendom in onze postmoderne cultuur kan echter gezegd worden dat het zich sterk heeft ontwikkeld daar waar het op waarheid aankomt en net begint te ontdekken waar zijn

kracht ligt, maar dat men het spoor nog steeds volkomen bijster is als het gaat om relaties. Waarheid en kracht worden als ze niet door liefdevolle relaties worden vergezeld in 1Kor.13 door Paulus met klem afgewezen.

Verlossing van de vreemdeling

Relatie, kracht en waarheid horen onlosmakelijk bij elkaar. Verlossing is het werk van God waardoor Hij vreemdelingen aan Zijn volk, Zijn lichaam toevoegt. Het is van belang dat 'de vreemdeling' door het volk van God als lid van de familie moet worden opgenomen voordat hij leven kan vinden of tot geestelijke volwassenheid kan komen. Omdat door verlossing onze familiestructuren anders zullen worden, zowel bij de 'vreemdeling' als het volk van God, is men uit angst geneigd zich hiertegen te verzetten.

Voor velen blijken de kosten van de 'veranderingen' te hoog. Zij keren naar huis terug, kwijnen weg en trekken zich terug. Voor de sterken die bereid zijn te sterven en voor de zwakken die willen leven, brengt geestelijke adoptie een totale

erlening vanuit de kerk

transformatie. Om in een familie een plek voor jezelf als ex-vreemdeling te vinden, is het nodig dat deze familie een plek voor je vrijmaakt.

Relationeel hechtingsmodel

Veel sekteleiden, new age aanhangers, satanisten, occultisten maar ook atheïsten kennen vaak een leven dat bestaat uit systematische veranderingen in de betekenissen van relaties, rolpatronen en symbolen. Deze veranderingen zijn vaak verbasteringen van de oorspronkelijke bijbelse relationele betekenissen. Westerse evangelisatiemethoden, die gebaseerd zijn op een rationele bekering en wederzijds begrip van die relaties en symbolen, zijn van weinig nut.

Relationeel didactisch model

Het blijkt nodig te zijn om ieder woord en iedere betekenis die we aan relaties geven vanuit ons geloof opnieuw uit te leggen en bestaande ideeën hierover te corrigeren. De meeste westerlingen neigen, als het op bekering aankomt, naar een rationeel didactisch model in plaats van een relationeel hechtingsmodel. Het

relationele model wordt ook wel aangeduid met de term incarnatietheologie. Deze theologie wordt door E. Thomas en Elizabeth S. Brewster beschreven in het boekje “Het aangaan van een verbinding en de zendingsopdracht” (3).

We zullen allereerst eens nader ingaan op verschillende hechtingsmodellen en banden die er zijn tussen de twee geestelijke families namelijk die van God en die van de Boze.

Angstbanden en liefdesbanden

Wat is sterker: angst of liefde? Wat motiveert en verbindt mensen, wat maakt hen productief, wat zorgt voor begrip? Hoe kan je mensen echt bereiken, en wat zet hen in beweging? Hoe houd je kinderen uit de problemen en hoe krijg je hun aandacht en leren ze iets?

Hoe kun je hun aandacht krijgen en hoe zorg je ervoor dat ze ergens om geven? Hoe houd je het gezin bij elkaar, en hoe kun je het zeuren of schreeuwen of drinken doen stoppen en hoe houd je hen 's nachts thuis?

Sterke en zwakke banden

Wat is er bestand tegen boosheid, tegen rebellie, luiheid en onverschilligheid? Wat doe je als alles dreigt te mislukken? Wat is sterker: liefde of angst?

Onze hechtingsrelaties met andere mensen zijn emotionele verbindingen die ons helpen onze behoeften vervuld te krijgen evenals die van anderen. We hechten of verbinden ons door angst, vreugde, haat, liefde, lust, opwinding, schuld, schaamte en andere gevoelens. Hoewel er veel verschillende emoties zijn, komen ze uiteindelijk allemaal neer op angst of liefde.

Emoties als relationeel reactiepatroon

Angstbanden doen ons pijnlijke ervaringen vermijden, terwijl liefdesbanden ons naar anderen toe trekken. Onze banden of hechtingsrelaties laten ons op elkaar reageren, en zijn gebaseerd op een van deze motivaties, of op beide. Mensen reageren omdat ze ons liefhebben of ons vrezen. Omgekeerd laten ze ons links liggen als ze ons niet liefhebben en niet vrezen. De emoties die we uitwisselen door onze intensieve relaties met anderen, worden

onze relationele reactiepatronen, met andere woorden: onze relationele dynamica. Deze hechtingsrelaties kunnen zwak of sterk zijn. Maar we hebben allemaal onze eigen basis-hechtingspatronen en de daarbij horende de emoties waarop we vertrouwen als al het andere faalt. We verwachten dat deze emoties de sterkste banden met anderen zullen opleveren.

Elk gezin ontwikkelt zulke voorkeursbanden of emoties. Elke gemeenschap heeft vaak zijn voorkeur waarop bepaalde vormen van hechting gebaseerd zijn. Elke kerk en denominatie steunt vooral op bepaalde hechtingsstijlen. En in elke cultuur wisselen banden of hechtingsrelaties, de een meer dan andere.

Motivatie veranderen van angst naar liefde (4)

De keuzes en doelen in ons leven komen voort uit onze gedachten. Onze motivaties komen door onze emoties. Terwijl we heel hard werken om onze gedachten te onderwijzen en onze overtuigingen te corrigeren, trainen maar weinig mensen hun motivatie en emoties met dezelfde discipline.

Wat onze zenuwstelsel betreft, werken onze gedachten goed als ze worden gemotiveerd door liefde en verlangen, en slecht als ze worden gemotiveerd door angst. Vanuit moreel oogpunt is liefde ook superieur. Perfect, dat wil zeggen, volwassen, volmaakte teleio-liefde verdrijft angst (1 Johannes 4:18).

Het is herkenbaar dat angstmotieven ons leven binnensluipen omdat we niet goed volwassen worden. We leren onze motiva-

tie tijdens de kindertijd door middel van hechte relaties. Welke emoties onze ouders ook gebruiken om ons te motiveren, het wordt onze interne bron van motivatie tijdens het leven. Als deze vroege banden ontstaan uit liefde en nabijheid, dienen ze ons goed, maar als ze ontstaan uit angst en het vermijden van pijn, blijft ons motivatiesysteem onrijp.

Angst als mislukte poging tot zelfbehoud

Angstbanden ontstaan als gevolg van mislukte pogingen tot zelfbehoud. Zelfbehoud is de grote waarde van angst, maar vroege ervaringen in angstige relaties waaraan we niet kunnen ontsnappen, veroorzaken zeer negatieve en verontrostende interne emoties. Wanneer deze onaangename emoties ons vermogen om zelfstandig terug te keren naar vreugde en rust te boven gaan, beginnen we pijn te vermijden als een vorm van zelfbehoud. Na een tijdje wordt het vermijden van pijn de centrale focus van angstbanden, zelfs als er geen echt risico is dat onze emotionele capaciteit overweldigd wordt.

Verschil tussen liefde (.) en angstbanden (.a) (5)

1. Gebaseerd op Liefde en gekarakteriseerd door waarheid, nabijheid, intimiteit, vreugde vrede, volharding en echt geven.
1a. Gebaseerd op angst en gekarakteriseerd door pijn, vernedering, wanhoop, schaamte en schuld en/of angst voor afwijzing of andere schadelijke gevolgen.

2. De band wordt in stand gehouden door verlangen (Ik verbind me met jou, omdat ik bij jou wil zijn).

2a De band wordt in stand gehouden door vermindering (Ik verbind me, omdat ik pijn en negatieve gevoelens wil vermijden).

3. De band wordt sterker, wanneer we dichter naar elkaar groeien en ook wanneer we niet bij elkaar zijn (Wanneer we nader tot elkaar komen, leer ik je beter kennen. Wanneer we niet bij elkaar zijn, ben ik nog steeds gezegend door mijn herinnering aan jou).

3a Angst-gerelateerde banden worden sterker door dichter naar elkaar te groeien of juist wanneer men niet meer bij elkaar is (hoe dichter we naar elkaar groeien, hoe beangstigender het wordt, dus moet ik nabijheid vermijden, of hoe vaker we niet meer bij elkaar zijn, hoe beangstigender het wordt, dus ik moet nabijheid manipuleren).

4.. We kunnen zowel positieve als negatieve gevoelens delen; de band wordt sterker door het delen van deze waardevolle gevoelens.

4a. We kunnen noch positieve noch negatieve gevoelens delen; de band wordt sterker door (1) het vermijden van negatieve/positieve gevoelens of (2) door alleen gefocust te zijn op negatieve gevoelens.

5. Beide deelgenoten in deze relatie hebben er voordeel bij; de band daagt ieder uit waarlijk zichzelf te zijn.

5a Alleen deelgenoten aan een kant van de relatie hebben er voordeel van: de relatie remt mensen om zichzelf te zijn.

6. Eerlijkheid (waarheid) is de basis van de relatie.6a Misleiding en bedrog maken deel uit van de relatie.

7. Door deze band groeien mensen naar volwassenheid, en men wordt uitgerust om hun 'echte ik' te leren kennen.
7a.. Hechting gebaseerd op angst belemmert de groei steeds meer, en weerhoudt mensen ervan hun 'eigen ik' te ontdekken.

8. Liefdesbanden worden aangestuurd door het voorste deel van de hersenen, het 'vreugde centrum', en regelt 'hoe handel ik als vanuit mezelf?'

8a. Angstbanden worden aangestuurd vanuit het achterste deel van de hersenen en regelt 'hoe krijg ik wat ik wil hebben?'

Identiteitsverandering (6)

Onze identiteit bepaalt en controleert wat we doen, denken en voelen. Door onze identiteit te veranderen, verandert ons denken. Iemand die onze identiteit beheerst, beheerst dus ook ons denken. Een leven-gevende gemeenschap zal ons altijd de waarheid over onze identiteit voorhouden, terwijl mensen die macht willen uitoefenen, ons besef van wie wij zijn, willen aanpassen ten behoeve van hun eigen doelstellingen.

Het is onvoorstelbaar hoe snel een identiteitsverandering bij een onvolledige en zwakke persoonlijkheidsstructuur kan plaatsvinden. Een persoonlijkheid kan door een proces van afbraak binnen twee of drie weken totaal worden veranderd. De weg naar het satanisme bijvoorbeeld kan heel snel worden afgelegd als de mensen die langs de kant staan, hun werk 'goed' doen. Waarom zou iemand toestaan dat zijn identiteit wordt ontmanteld? Dit kan alleen maar als hij wordt misleid. Het plan van aanpak is diavels eenvoudig: zorg dat de ander zich machteloos voelt

en vertel hem dan datgene wat hem uit elkaar doet vallen, wat slecht voor hem is, hem sterk en machtig zal maken.

Bijvoorbeeld alle familiebanden verbreken of wraak nemen op vermeende tegenstanders. Hoe harder hij zijn best doet, hoe meer hij uiteen zal vallen, hoe harder hij zijn best zal doen. Daarentegen kan de kerk ruimte bieden voor een unieke individuele en groepsidentiteit die gebaseerd is op liefde. Een plaats waar ruimte is voor geestelijke groei en omzien naar elkaar.

De familie van God

Als we de kerk als een familie zien, dan onderscheiden we een netwerk van duurzame en ondersteunende relaties met een eeuwigheidswaarde. De oudsten zijn als een vader en moeder voor de wezen in deze familie en dragen zorg voor de instandhouding van de identiteit van de gemeenschap. Anders dan de gaven van de Heilige Geest, die geen menselijke band nodig hebben, is de vrucht van de Heilige Geest volop aanwezig in de duurzame relaties tussen de leden van Gods familie. Door deze vrucht is een vreugdevol leven mogelijk tussen ouders, kinderen, broers en zussen in het geloof.

De geestelijke familie is nodig om elk van haar leden te beschermen, te dienen en te doen opbloeien. Dankzij haar zorg is iedereen in staat te groeien, volwassen te worden en te transformeren. Dit is de manier waarop God ons leven geeft en wij het weer aan anderen door kunnen geven. Voortdurend ontdekken we nieuwe relaties en banden waardoor we leven kunnen delen.

De vreemdeling

De Bijbel spreekt meer dan honderd keer over de vreemdeling. De vreemdeling is iemand die niet beschikt over de noodzakelijke ondersteunende relaties en kan daarom gemakkelijk genegeerd worden of door anderen misbruikt. Vreemdelingen worden in één adem genoemd met weduwen en wezen die veelal met dezelfde problemen te maken hebben. De manier waarop met deze mensen wordt omgegaan, werd door de oudtestamentische profeten gezien als de ultieme test voor waarachtig geloof.

Zorg voor weduwen en wezen

Jesus spreekt in dit verband over de schapen en de bokken die voor Zijn troon verschijnen (Mat.25:31-46). Geestelijke families moeten hen die niet over een familie beschikken in hun kring opnemen. We mogen weduwen, wezen en vreemdelingen in ons midden niet vergeten. Maar ook gescheiden mensen en kinderen van gebroken gezinnen kunnen we in zekere zin als wezen zien.

Mensen die nieuw zijn in een gemeenschap, overlevenden van sektarische groepen, vluchtelingen en leden van minderheidsgroeperingen zijn eveneens moderne vreemdelingen. Er zijn veel individuen die niet de beschikking hebben over een natuurlijke gemeenschap. Nergens is de behoefte aan familie sterker aanwezig dan bij hen die uit een sekte of destructieve groep komen en christen zijn geworden. Deze bekeerlingen hebben zowel hun geestelijke als hun biologische familie opgegeven om

God te volgen. Net als Ruth, de Moabitische vrouw, moesten zij hun goden en familie achterlaten om als een vreemdeling het 'kerkenland' binnen te gaan.

Mensen die vanuit het nieuwe heidendom of een destructieve groep onze gemeenschap binnenkomen, zijn de toetssteen van de aard en sterkte van onze geloofsbanden. Ruth en Naomi, de twee voorouders van Jezus, kunnen in dit opzicht een inspiratie voor ons zijn. Naomi mag dan een verbitterde oude weduwe zijn ge-

weest, maar haar geloofsbanden hebben iedere test doorstaan. En de roep "Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God" van Ruth is een belangrijke standaard voor liefdesbanden geworden en de toegangspoort tot de geestelijke familie.

Een nieuwe verbinding: De theologie van geestelijke adoptie

In tijden van rampspoed kun je zien wie je familie is. Dat geldt niet alleen voor

vreemdelingen maar ook voor anderen binnen het gezin van God.

Maria en Johannes

"Bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder met haar zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala. Toen Jezus Zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie Hij veel hield, zei Hij tegen Zijn moeder: "Dit is uw zoon, en daarna tegen de leerling: Dit is je moeder. Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis" (Joh.19:25-27). Deze korte adoptieprocedure werd door de Here Jezus Zelf voltrokken.

Het feit dat zowel Johannes als Maria volwassen mensen waren, deed niets af aan de noodzaak voor adoptie. Beiden hadden ze iemand verloren die hen heel dierbaar was. Johannes had heel goed begrepen dat liefde het middelpunt vormt van de familie van God. Johannes werd gezegend met een nieuwe familie. Hoewel de meesten van ons best bereid zouden zijn om moeder Maria in huis op te nemen, zijn we toch geneigd om die plek, aan de voet van het kruis, waar de adopties plaats vinden, te vermijden.

Voorwaarden voor geestelijk ouderschap bij adoptie

Geestelijke adoptie is geen techniek of rollenspel, het is een eeuwige familieband, die de familiestructuur permanent verandert voor de ouder, de geadopteerde, broers en zussen en overige familieleden. Het idee moet van de Heilige

Richtlijnen hulpverlening

Liefde is belangrijker dan herstel. Herstel is belangrijker dan verminderen van de pijn.

Breng voor iedere gewonde de twee typen trauma A of B in kaart. En stel vast in welke periode het trauma heeft plaatsgevonden.

Registreer de mate van isolatie, wantrouwen en verlies.

Zoek uit wat mogelijkheden zijn en methoden om verbinding met anderen aan te gaan.

Maak een inschatting van iemands volwassenheid en stel in overeenstemming daarmee vast waaruit de zorg concreet uit bestaat.

Zoek biddend wat nodig is aan bevrijding, genezing en geestelijke adoptie.

Zorg voor een structuur van de gemeenschap die duidelijkheid geeft wie waarvoor verantwoordelijk is.

Stel één oudere aan om het overzicht te bewaren en zorg te coördineren.

Zorg concreet: voorbede door gebedsteams, contacten en gezin- en familielevens, reiniging, evenwicht in werk, rust en ontspanning.

De leefomgeving moet veilig zijn en geen triggers bevatten.

Zoek verandering van identiteit niet van rol.

De leefomgeving bij adoptie aan huis moet begrijpend en betrokken zijn maar niet willen redden of co-dependend gedrag vertonen.

Stuur regelmatig een andere oudere of therapie-buddy om een gebedssessie bij te wonen.

Benadruk de liefde van de leden onder elkaar en de betrokkenheid bij elkaars noden.

Neem de gewonde ook op aan de gevende kant van het kerkelijk leven zodat hij zijn gaven in kan zetten.

Vergeet niet dat het gaat om het geven en ontvangen van leven en niet in de eerste plaats herstel. Herstel is een neveneffect van het geven van leven.

Voor meer richtlijnen zie blz. 339vv van "De Rode draak verslagen".

Geest komen en getoetst worden. En zelfs als de Heer de opdracht heeft gegeven, dan is het nog steeds een onmisbare noodzaak dat de Heer het proces leidt. "Als de Heer het huis niet bouwt, vergeefs zwegen de bouwers" (Ps.127:1). Bij geestelijk ouderschap moet vaak aandacht besteed worden aan A- en B-trauma's.

Geestelijke groei als voorwaarde

Ondersteunende therapieën en hulpverlening zijn vaak ook aangewezen. Het vereist veel zorg, geduld, terughoudendheid en zelfbeheersing. In feite is geestelijke volwassenheid nodig. Natuurlijk moeten er eisen gesteld worden aan geestelijk ouderschap. In 'De Rode draak verslagen' benoemt Wilder talloze voorwaarden voor de echtheid van de adoptie, de eisen en de geestelijke groei van de geestelijke ouders en voorwaarden van de zonen en dochters (8).

Geestelijke ouders moeten bestand zijn tegen pijnlijke situaties en zich bewust zijn van de ontwikkelingsleeftijd (dat is niet hetzelfde als de kalenderleeftijd) van de persoon die ze adopteren. Ouders moeten erkennen dat geestelijk ouderschap ook een verlossingsproces voor henzelf is.

Geadopteerden moeten erop voorbereid zijn dat de familie van de natuurlijke (biologische) familie van hun nieuwe ouders niet altijd hun geestelijke relatie zal erkennen. Er kan verzet of jaloezie ontstaan vanuit de biologische familie

bijvoorbeeld zoon of dochter die het geestelijk adopteren van anderen moeilijk kan verteren. Men kan moeilijk om gaan met de nieuwe verhoudingen.

Adoptie in een kerkgemeenschap

Zowel het toelaten als het opnieuw verbinden van mensen, hebben ingrijpende gevolgen voor de sociale structuur. De activiteiten brengen kosten mee, die nooit door één persoon kunnen worden volstaan. Er zijn altijd meerdere mensen bij betrokken. Jozef, Maria en andere moeders in Bethlehem en omgeving hebben allemaal een hoge prijs voor de verlossing moeten betalen.

Leven geven

De reactie van de verlossingsgemeenschap komt er altijd op neer dat zij de dood moeten aanvaarden en het leven moeten geven. Ze moeten erin toestemmen dat de familiestructuur verandert opdat er nieuwe verbindingen kunnen ontstaan. De behoeften van jongvolwassenen aan een groepsidentiteit, worden door jeugdbendes en destructieve groepen uitgebuit, maar door de kerk vaak genegeerd. Ze geeft er doorgaans de voorkeur aan om haar structuren tegen de onregelende energie van jongeren te 'beschermen'. Hoe groter de verstoringen zijn die de zonde in de natuurlijke gemeenschap heeft veroorzaakt, des te ingrijpender zullen de aanpassingen (moeten) zijn, die door de verlossing worden teweeggebracht.

Richtlijnen om 'zwakke en gewonden' op te nemen.

1. Het leiderschap in de kerk moet goed voorbereid zijn.

Het programma moet door allen, inclusief de voorganger, worden gedragen.

Een draagvlak houdt ook in dat er een budget is.

Er moet bij de leiders en volwassen leden bereidheid zijn om tijd te steken in de voorbereiding en uitvoering van het programma.

2. De leden van de kerk moeten worden voorbereid.

Een aantal leden moet begrijpen wat de voordelen van een christelijke structuur zijn voor het herstel van trauma's.

Er moeten vrijwilligers worden gevonden, die de gaven hebben het programma mogelijk te maken.

De vrijwilligers moeten voor hun taken worden toegerust.

De gebedsteams moeten worden geïnstalleerd en geactiveerd.

De kerk moet stimuleren dat iedereen betrokken is bij geestelijke adoptie.

3. De 'gewonden' moeten worden voorbereid. (vooral ex-sekteleden)

Ernstig getraumatiseerden mensen moeten individuele therapie krijgen, naast de hulp die vanuit de gemeenschap wordt geboden.

Iedere 'overlevende' moet een gebedspartner toegewezen krijgen.

'Overlevenden' moeten gestimuleerd worden om te blijven functioneren op hun werk of opleiding.

4. De therapeuten waarmee wordt samengewerkt moeten worden voorbereid:

Er moet een crisisplan worden opgesteld. Er moet wederzijds begrip zijn tussen de gemeenschap en de therapeut.

De omgeving moet veilig zijn voor kinderen.

5. De werkzaamheden binnen de kerk moeten worden voorbereid.

6. Er moet een programma worden ontwikkeld

7. Verdeling van verantwoordelijkheden moet in kaart gebracht worden. (van therapeut, gemeente, geadopteerde)

8. Zie voor verdere uitwerking van alle punten blz. 343-362 van 'De Rode Draak verslagen'.

Een verlossingsgemeenschap

Verlossing verandert de individuele gezins-, familie- en gemeenschapsidentiteit, of we dit nu willen of niet. Verlossing is nooit iets dat we voor onszelf kunnen doen, zij vindt alleen maar plaats wanneer anderen bereid zijn om onze kosten te betalen en wij die van hen. Als verlossingsgemeenschap moeten we niet denken dat wij het zijn die de verlossing bewerken. De prijs is betaald als Gods geschenk aan ons. Jezus heeft die de verlossing bewerkstelligd.

De kosten die wij voor onze verlossing betalen, hebben uitsluitend te maken met het aardse leven van onze nieuwe familieleden. De kerkelijke gemeenschap moet rondom de net geadopteerde leden gaan staan en sterke liefdesbanden met hen aangaan. Dit gebeurt door in hun pijn te delen en vervolgens samen met hen naar vreugde terug te keren. In dit proces worden harten zichtbaar en worden angstbanden verbroken.

De gewonde nieuwkomer zal ons ook confronteren met onze relationele angsten. Er vindt reiniging plaats en groei, de dood van de oude groepsidentiteit geeft steeds meer toegang tot de nieuwe identiteit. Het vraagt van de onvolwassen, zwakke en gewonde persoon veel genade om met de weerstand, angst, zelfmisleiding,

onwetendheid, argwaan, trots, afwijzing en het egocentrisme van gevestigde gemeenschappen om te gaan. Het is aan Gods genade te danken dat zij ondanks alles toch bij ons blijven. Zo worden Gods daden zichtbaar.

Zorg vanuit de gemeenschap

Hoop voor de zwakke, gewonde mensen en onvolwassen leden van onze familie komt voor uit de zorg die door de gemeenschap wordt geboden. Enkele aspecten van die zorg zijn:

1. Gebedsbediening
2. Traumateams
3. Geestelijke adoptie binnen de familiestructuur
4. Opname van de zwakke en gewonde in de gemeenschap.
5. Bevrijdingsteams
6. Gemeenschapsleven

We kunnen in dit artikel deze vormen van hulp niet uitwerken. Op de website van stichting Promise vindt u artikelen van Jim Wilder waar deze onderdelen verder zijn uitgewerkt (9). Vaak is dit een hulp die professionele hulpverleners niet kunnen geven. Niet in de laatste plaats omdat ze getraind zijn om een professionele afstand te houden, en vanwege de bescherming van privacygegevens. Zonder steun van de kerk zullen 'professionals' vaak niet in staat zijn om adequate

hulp te bieden en de behoefte van hun cliënten aan een gemeenschap te faciliteren.

Zonder hulp van de steun van familie of gemeenschap zal blijken dat de veranderingen die worden ingezet in het hulpverleningsproces, niet haalbaar of niet duurzaam zijn. Het gaat verder dan alleen wat 'supportgroepen' waarin enkelingen soms enige steun kunnen bieden en hen misschien uit hun isolement kunnen halen, maar het lijkt in de verste verte niet op een familie.

Helaas zijn ook veel kerken opgedeeld in leeftijdsgroepen en sociale klassen zodat vreemdelingen vaak alleen met vreemdelingen in de kerk in contact komen. Als zich problemen voordoen, worden de banden tussen de vreemdelingen gemakkelijk weer verbroken. Gemeenschapszorg begint bij geestelijke adoptie.

Gerard Feller, april 2020

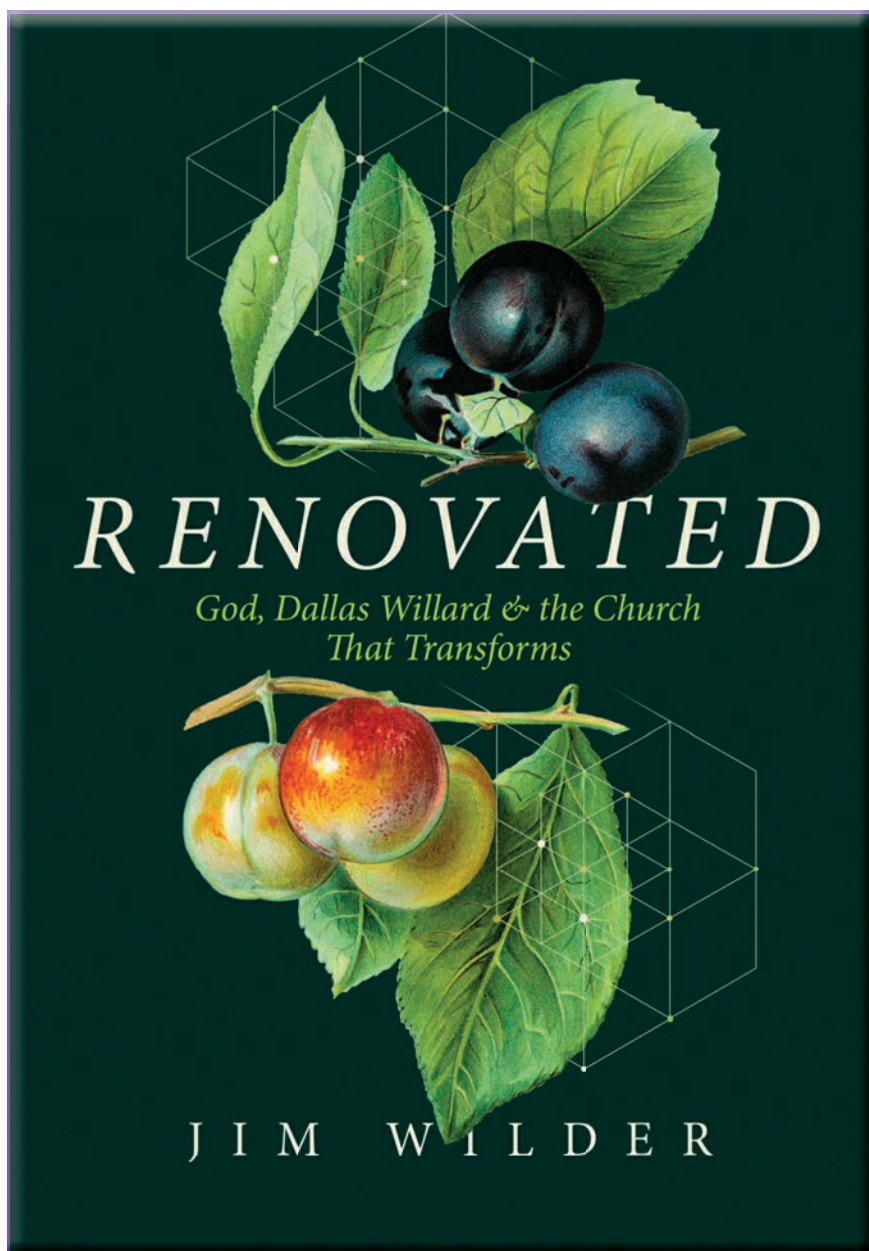
Met fragmenten uit: E. James Wilder, 'De rode draak verslagen, bouwen aan een leven gevende gemeenschap'. Archippus boeken, Enschede 2008 ISBN 978-90-79011-02-5

Noten:

1. E. James Wilder, 'De rode draak verslagen, bouwen aan een leven gevende gemeenschap'. Archippus boeken, Enschede 2008 ISBN 978-90-79011-02-5
2. Charles H. Kraft, hoogleraar antropologie aan de School of World Mission van het Fuller Theological Seminary
3. E. Thomas en Elizabeth S. Brewster, Bonding and the Missionary Task: Establishing a Sense of Belonging
4. <http://www.lifemodel.org/download/Changing%20Fear%20to%20Love.pdf>
©Met toestemming overgenomen van E. James Wilder, Shepherd's House.
5. André Roosma: http://www.12accede.nl/Angst_en_liefdebanden_in_gezinnen_en_sekten.pdf
6. <https://stichting-promise.nl/jim-wilder/de-identiteitsverandering-van-een-satanist.htm>
7. Uit: De Rode draak verslagen, blz. 276-289
8. Uit: De Rode draak verslagen, blz. 349-352
9. <https://stichting-promise.nl/jim-wilder>

Inleiding

Renovated (vernieuwd) bevat een unieke dialoog op de Heart en Soul conferentie 2012 in Californië tussen Dallas Willard, een van de bekendste Amerikaanse filosofen en theologen, en Jim Wilder, psycholoog, theoloog en neurowetenschapper. Het is een uitgebreide verkenning op de gebieden van theologie, neurowetenschappen, filosofie, psychologie en kerkgeschiedenis.

Een verkenning van de geschiedenis van het Griekse denken tot aan de 21ste eeuw, toen de relationele hersenvaardigheden voor het eerst ontdekt werden. Fascinerend is het om te ontdekken dat het karakter van Christus veel overeenkomsten heeft met hoe het brein karakter leert. Dit boek is een zoektocht naar hoe tweeduizend jaar spirituele oefeningen het brein leren om tot een juiste identiteit

en juist karakter in het discipelschap van Christus te komen. Mensen die jarenlang geestelijke discipline en relationele vaardigheden geoefend hebben, zijn daarvoor geïnterviewd. Jim Wilder, Dallas Willard (overleden 2013) en zijn vrouw Jane, een psychotherapeute en pastoraal therapeute, komen daarbij het meest aan het woord.

Enkele reacties

Een veel gehoorde reactie op dit boek is dat men ervaart dat geestelijk leven een nieuwe betekenis krijgt. In plaats van alleen maar 'doen' wat God van ons vraagt, komt veel meer de nadruk erop te liggen om die persoon te worden die God wil dat ik ben. Vele mensen worstelen met de zware last om God te gehoorzamen in het huwelijk en in relatie met vrienden. De leer van geestelijke volwassenheid, relationele vaardigheden en de Immanuel

Lifestyle die Jim aan mensen leert, laat zien dat we geschapen zijn om in het dagelijkse leven een op elkaar afgestemde geest (een zgn. gesynchroniseerde geest of 'mindsight') in het hier en nu te ontwikkelen met hen die we liefhebben. Als je leert om steeds meer in de aanwezigheid van Christus te verblijven en je op Hem af te stemmen, kreeg je innerlijke vrede (shalom).

Dan laat God op een veel veiliger manier zien hoe we met relatieproblemen om moeten gaan. Vreugde in de Heer is een belangrijke relationele eigenschap. God schiep vreugde als een belangrijke energiebron in onze hersenen. Immers: de vreugde des Heren is mijn kracht. Als je merkt dat je niet in een relationele modus bent met God of anderen, worden je moeiten en problemen steeds zwaarder. Het is van groot belang discipelen te trainen, hen te leren in de nabijheid van Christus Hem te raadplegen in het hier en nu, en Hem te volgen.

Groepsidentiteit

Onze groepsidentiteit als christenen is ook een belangrijk onderdeel van onze identiteit die ons karakter vormt en ons leert hoe we in relatie met God en elkaar moeten handelen en ons gedragen. Helaas zien we in veel kerken nog gelovigen en zelfs kerkleiders, die geestelijk en emotioneel onvolwassen zijn, met alle gevolgen van dien. Velen hebben nauwelijks intimiteit met God en geliefden geleerd, hetgeen een absolute voorwaarde is voor discipelschap. Ook in de neurowetenschappen heeft men ontdekt dat een relationeel geoefend brein in stressvolle omstandigheden stabielere functioneert.

Hoe kan ik mezelf tot rust brengen, waar hoor ik bij, hoe kan ik in moeilijke omstandigheden toch dankbaar zijn? Hoe werkt dit door gebed, vasten en Bijbelstudie, geleid door de Heilige Geest? Veel geestelijke en emotionele vaardigheden overlappen elkaar. Gehechtheid (verbondenheid) is een diepe functionele vaardigheid in het brein maar ook geestelijk.

Verbondenheid met Christus

Onze gehechtheid aan Christus is een belangrijk fundament van waaruit we intimiteit met Hem leren ervaren. Hechtingsliefde is de grootste kracht in het functioneren van onze hersenen. Als u voor het eerst met dit gedachtegoed in aanraking komt, is het misschien goed de artikelen van Jim Wilder op de website van Stichting Promise te lezen. Dan zal de inhoud van dit boek u nog meer duidelijk maken over wat God bedoelt met wie we als persoon en kerk mogen zijn.

Inhoud

In dit bijzonder interessante boek worden diepgaande verkenningen gedaan over veranderingsprocessen in het karakter van christenen, in vergelijking met neurologische ontwikkelingen van het brein. Dallas Willard ontwikkelt vanuit de filosofie en theologie een 'holistisch' mensbeeld. Samen met Jim onderzoekt hij welke emotionele, geestelijke disciplines voor een stabiel brein en geestelijk volwassenheid nodig zijn. Ook worden handreikingen gedaan naar de kerk om te streven naar geestelijke groei en volwassenheid van hun leden en leiders.

Het boek herbergt schatten aan nieuwe inzichten die weer een nieuwe impuls kunnen geven over hoe we door groei en volwassenheid ook in deze tijd mensen beter met het evangelie kunnen bereiken en hoe de kerken weer plaatsen kunnen zijn waar Gods Liefde, onderlinge gehechtheid en verbondenheid centraal staan. Om u een idee te geven van de diepgaande waarheden van dit boek, zal ik kort enkele principes van geestelijke volwassenheid in relatie tot de werking van het brein bespreken.

Geestelijke heelheid en emotionele volwassenheid

Spirituele heelheid en emotionele volwassenheid zijn verwant met elkaar. Geestelijke volwassenheid betekent het leven en karakter van Christus leven. Leven vanuit de nieuwe identiteit betekent leven in verstand, emotionele ervaringen, goede daden en leven vanuit een groepsidentiteit. In de hersenen is de hechtingsliefde de enige vorm van liefde die helpt om tot een beter karakter te komen.

De hersenfuncties die ons karakter bepalen, worden vooral gevormd door degene(n) die we liefhebben. Als we ons karakter veranderen, betekent dat voor de hersenen dat we ons opnieuw en op een betere manier hechten. God heeft in het Oude Testament tweehonderd keer het woord "hesed/chesed," laten optekenen. In Hosea 6:6 bijvoorbeeld: "Want liefde wil ik, geen offers; met God vertrouwd zijn, is meer waard dan enig offer".

Liefde en loyaliteit

We weten dat God én onze medemens liefhebben een belangrijke opdracht is (eerste en tweede gebod). Maar voor velen is het een nieuw idee dat liefde alles te maken heeft met loyaliteit, verbondenheid, dus met een onlosmakelijke verbinding. Je kunt onder de indruk zijn van Gods liefde en lijden, maar dat houdt niet automatisch in dat je met Hem verbonden bent. Die verbondenheid kan alleen

door de Heilige Geest bewerkt worden. Hoe bijzonder is het dat de neurowetenschappen en de theologie het met elkaar erover eens zijn dat hechtingsliefde het centrale proces is voor zowel spirituele als emotionele volwassenheid. Dit verklaart waarom sommige spirituele oefeningen als teleurstellend worden ervaren omdat ze niet ondersteund worden door een juist hechtingsfundament. We hebben in onze relaties meer nodig van Góds hechtingsliefde. Dat verklaart vaak het gebrek aan duurzame relaties in de kerken.

Misschien moeten minder het accent leggen op veranderingen van geloof door alleen maar keuzes. en veel meer op een liefdevolle verbinding zoeken met God en mensen. Het gevolg zal zijn een in ons door de Heilige Geest bewerkte spontane verandering naar het karakter van Jezus (1 Kor.2: 9-16). We hoeven niet te wachten op de Heilige Geest. Hij is er al in ons*. Paulus zegt: "Volg mij na zoals ik Christus navolg (1Kor: 11:1). de HG is er, maar de doorwerking ervan naar werkelijke beleving is een proces, en dat vraagt tijd.

Snelle karakterveranderingen door relationele vaardigheden.

Dallas Willard laat in het boek "In Search of Guidance" (later: Hearing God) zien dat interactie met God het meest succesvolle onderdeel is van spirituele discipline. Hij beweert dat de voorschriften van de Bijbel in het echte leven empirisch geleefd moeten worden. In Joh. 6:60-69 spreekt Jezus harde woorden en sommigen geloofden Hem niet. In vs. 67b zegt Hij: "Willen jullie soms ook weggaan?" Petrus gaf antwoord: "Naar wie zouden we moeten gaan, Heer?" Dallas maakt duidelijk dat Jezus' woorden betrouwbare woorden zijn gebleken.

Het is vaak een uitkomst van het empirisch vergelijken met andere opties. Onvolwassen mensen worden beheerst door gevoelens, verlangens en emoties. Theologisch is onvolwassenheid vooral het gevolg van de zonde. Het is ook een gebrek aan een relationele vaardigheid in de verhouding met God. In Fil. 4: 4-9 vinden we veel aspecten van geestelijke volwassenheid.

Fil. 4:4-9

"Laat de Heer uw vreugde blijven; ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd. Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen. De Heer is nabij. Wees over niets bezorgd, maar vraag God wat u nodig hebt en dank Hem in al uw gebeden. Dan zal de vrede van God, die alle verstand

te boven gaat, uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren. Ten slotte bedenken alles wat waar en waarachtig is, alles wat zuiver is, alles wat lieflijk is, alles wat eervol is, kortom alles wat deugdzaam is en lof verdient. Doe alles wat ik u geleerd en overgedragen heb, wat ik u verteld heb en laten zien. Doe het en de God van de vrede zal met u zijn".

Relationele vaardigheid leer je ook empirisch. De Heer is nabij, Hij heeft zich verbonden met je geest. De Heilige Geest is in ons. Vreugde in de nabijheid van mensen die van je houden, is een geweldige kracht in onze geest (door geloof) maar ook in onze hersenen. Uiteindelijk bepaalt de mate van vrucht van de Heilige Geest in en door ons de mate van volwassenheid.

Zelfbeheersing

Emotionele volwassenheid is vergelijkbaar met zelfbeheersing. Een emotioneel onvolwassen wordt beheerst door zijn gevoelens, wensen en verlangens. Pas als je de leiding neemt over je verlangens en gevoelens, kun je bepalen wat goed is. Seculier denken lost problemen niet op. In de praktijk is het leven in de nabijheid van de Heer empirisch te ervaren, en weet je dat het goed is. Dan zal de God van vrede met je zijn en kun je, net als Paulus zelfs in de gevangenis je verblijden. Bedenkt, zie en doe. Heiligheid is jezelf verliezen in de nabijheid van de Heer.

Nabijheid in één moment neurologisch bekeken

Er zijn in onze hersenen twee verschillende systemen die we misschien al te simplistisch het linker en rechter brein noemen. Simplistisch omdat de integratie van die systemen normaliter op een heel bijzondere manier verbonden zijn. Het systeem dat aan de linkerkant dominant is, is het 'langzame circuit'. Dit maakt bewuste gedachten mogelijk. Het is uitermate geschikt voor management. Haar belangrijkste taak is resultaatgericht, het voorziet in verklaringen en oplossingen in de problemen waarmee we geconfronteerd raken.

Snelle circuit, Fast track

Daarnaast is er dus het 'snelle circuit' wat zich vooral onbewust afspeelt en sneller werkt als ons bewustzijn. Haar belangrijkste werk is relatiegericht, en bepaalt, zoals eerder gezegd, voor het grootste gedeelte onze identiteit en de controle van onze emoties. Het snelle gedeelte luistert niet naar woorden maar observeert wat mensen doen. Dit verklaart ook dat we soms een aanwezigheid voelen voordat we aan een persoon denken.

Langzame circuit	Snelle circuit
Managementsysteem	Mastersysteem
'Langzame' processor 5 Hz.	'Snelle' processor 6 Hz
Actief in bewuste toestand	Boven en onder bewust
Linkerhersen helft dominant	Rechterhersen helft dominant
Volgt het mastersysteem	Bepaald individuele identiteit
Het bedenkt strategieën	Bepaald groepsidentiteit
Lost problemen op	Regelt individuele motivatie
Doet aan lange termijnplanning	Regelt groepsmotivatie
Optimaliseert resultaten	Optimaliseert betrokkenheid

We zijn ons er niet van bewust dat het brein voortdurend het antwoord bepaalt op Wie ben ik nu? De antwoorden op Wie ben ik nu?, worden onze spontane reacties. De snelle verwerking van de hersenen neemt toe en wordt gedomineerd door de rechterhersen helft. In het midden van het 'snelle circuit' bevindt zich de rechter cingulate cortex, die de afstemming met anderen in een oogwenk mogelijk maakt. Dit systeem reguleert onze emoties, gevoelens, verlangens en impulsen - zowel intern als extern. Wederzijdse gemoedstoestanden worden opgewekt door visuele signalen en stemgeluid en niet zozeer door woorden.

Wederkerigheid neurologisch bekeken

Om te begrijpen hoe visuele signalen verwerkt worden is het nodig meer te weten van het 'chiasma opticum'(2). De zenuwen van het linkeroog gaan naar de rechterkant en vice versa. Ook kunnen de zenuwen deels kruisen en deels aan hun eigen kant blijven. De meeste visuele signalen komen van de linkerkant van het gezicht dat we waarnemen. De emotionele toestand van het snelle spoor in de rechterhersen helft wordt weergegeven aan de linkerkant van het gezicht. Vanwege de zenuwvoorziening van onze ogen verschijnt de linkerkant van het gezicht dat we waarnemen aan de linkerkant van elk netvlies. Signalen van de linkerkant van beide ogen worden naar onze rechterhersen helft gestuurd.

Dit is het communicatiepad tussen de rechter en de rechterhersen helft. Onze waarnemende rechterhersen helft geeft een boodschap terug. De oorspronkelijke afzen-

der ontvangt een visueel bericht over de toestand van onze rechterhersen helft. Het duurt ongeveer 165 milliseconden (een zesde van een seconde) voor een volledige rondreis van het ene rechterbrein naar het andere rechterbrein en weer terug. Het duurt 15 milliseconden langer om ons ervan bewust te worden dat we iemands gezicht hebben gezien. Tegen die tijd is er al een tweede ronde gaande. Door dit snelle 'denken' beginnen de gedachten van twee mensen te synchroniseren, op elkaar af te stemmen.

Afstemming

Binnen enkele seconden gebruiken ze dezelfde circuits, matchen ze de chemie (neurotransmitters), ervaren ze vergelijkbare energieniveaus en delen ze één ervaring. De communicatie tussen de rechterhersen helft en de rechterhersen helft is snel, authentiek en een stuk sneller dan bewust denken kan volgen. Ons bewustzijn is te traag om die communicatie te vervalsen. Iedere persoon heeft het gevoel dat de staat door de ander is gecreëerd. 'Je maakt me aan het lachen!' of 'Je maakt me boos!' of 'Je bent ermee begonnen!' zijn allemaal tekenen van een onderlinge afstemming.

Tennis spelen

Een voorbeeld is tennis spelen. Beide spelers moeten op een bepaald moment de richting en de snelheid van de bal en de positie van hun lichaam en snelheid 'berekenen', maar dat kan alleen als men op de juiste manier synchroniseert. Elkaars gedachten op elkaar afstemmen is niet hetzelfde als het steeds populaird wordende concept van mindfulness. Dat

is een beladen begrip uit het boeddhisme. De juiste formulering van het gebruik van mindfulness in de bovengenoemde context is dat het ons in een moment bewust aanwezig maakt. Mindsight (term van de psychiater Daniel Siegel) laat ons weten dat er achter het gezicht dat we zien, gedachten en gevoelens aanwezig zijn. De wederzijdse afstemming (synchronisatie) verbindt ons op dat moment van geest-tot-geest met een ander, en ontwikkelt zich in een bepaalde opmerkzaamheid. Als we een bepaald moment niet zo bewust beleven, kunnen we niet "lezen" wat de ander denkt (denkvermogen). Zonder een accuraat denkvermogen kunnen we onze mentale toestand niet met iemand anders delen.

Kunnen we op God afgestemd zijn?

Als we op God zijn afgestemd, kunnen we niet in 'real time' reageren zoals Hij dat wil. Er is een groot verschil tussen denken over God en denken mét God in een directe situatie. Door te denken mét God trainen we onze directe reacties, het verandert ons karakter. Een dergelijke intieme karaktertraining gaat uit van een relationeel evangelie. In een geestestoestand die ontstaat vanuit een liefdevolle gehechtheid en verbinding, ervaren we liefde, vreugde, vrede en zelfs stress van de ander. We zijn ons niet steeds bewust van onze gedachten over de ander.

Dit bewustzijn heeft te maken met onze relationele identiteit in verbondenheid. Het brein dat (snel) ons karakter bepaalt, gaat niet via bewuste gedachten. Het probleem is dat onze bewuste gedachten zich niet bewust zijn van de onbewuste patronen. Als christenen alleen bepaald zouden worden door het bewuste brein, dan zullen we onze aandacht steeds richten op de ene deugd of zonde maar vergeten we het hele plaatje, de context van het karakter. We zien 'door de bomen het bos niet meer'.

Het snelle circuit beschouwt alle informatie en al het gerelateerde geheugen tegelijkertijd. Het doel van dit 'fast track' (mastersysteem) is om onze actualiteit op dit moment vast te stellen en te beantwoorden wat wij (en onze mensen) onder deze omstandigheden (moeten) doen. Karakter weerspiegelt wat we hebben geleerd. Volwassenheid is de som van onze herinneringen aan wat wij en onze vrienden en kennissen normaal vinden. Een goed opgeleide en niet beschadigde 'fast track' beïnvloedt vele functies die te maken hebben met onze identiteit zoals individuele identiteit, groepsidentiteit, sociale betrokkenheid, gehechtheid aan de mensen die we ontmoeten, bewustzijn en

begrip van andere mensen, het verstrekken van morele gedachten en waarden. We herinneren ons belangrijke lessen uit ons verleden; onze rolmodellen en het onderhouden van vreugdevolle relaties, hoe de vrede (shalom) te bewaren, actie ondernemen wanneer vrede ontbreekt, emoties, gevoelens en verlangens reguleren en nog veel meer. Ter vergelijking: het langzame circuit focust op details en vindt uit of ze belangrijk zijn, legt uit wat dingen zijn en hoe ze werken, lost problemen op, komt met woorden vanuit onze ervaring, ontwikkelt procedures om resultaten te behalen en houdt een verhaal bij van onze bewuste ervaring. Het snelle circuit heeft een individuele en groepsbevestiging nodig. Volwassenheid vereist gehechtheid en wederzijdse oefeningstijd met meer volwassen geesten.

Jezus brengt rust

In alle evangeliën (o.a. Mat. 8:18) vinden we de geschiedenis dat Jezus de storm tot rust brengt wanneer Hij met de discipelen in een boot zit. De discipelen waren bang en maakten Jezus wakker. Jezus bleef rustig omdat hij veel meer vertrouwen en verbondenheid met de Vader had. Op dat moment was de groepsidentiteit van de discipelen angstig en bezorgd. Door het contact met Jezus, een individu met een veel sterkere brein en geest, bood Hij zijn discipelen een nieuwe 'fast track' identiteit. Dit werd vooral bepaald door een face-to-face contact. Deze nieuwe identiteit (het karakter van Jezus) is net zo sterk als de mate waarin ze met Hem liefdevol verbonden waren. Volwassenheid betekent de mogelijkheid om in een stressvolle situatie relationeel te blijven, zelfs als anderen zich tegen ons keren. Een trauma veroorzaakt vaak een niet-relationele en niet-gesynchroniseerde staat van bewustzijn. We verliezen dan shalom. Volwassenheid voor het brein betekent dat we iedereen als 'mijn volk' benaderen, ongeacht wat er gebeurd is. De centrale functie die deze 'fast track' eigenschappen in zich heeft, is onze identiteit. Voor een verdere uitwerking van hoe de effecten van trauma's opgelost worden verwijst ik naar onze website (3).

De wetenschap van geestelijke volwassenheid vanuit een neurotheologisch perspectief

Is de wetenschap van gehechtheid en emotionele volwassenheid ook de wetenschap van spirituele volwassenheid? Het is van belang om te bedenken dat gelovigen verbonden zijn met de Heilige Geest die in hen leeft. Neurotheologie suggereert de waarde van gehechtheid aan God; denken met God; een met Gods volk worden; en aan God denken. Aan God denken heeft heel andere uitkomsten dan met God

denken als het om karakter gaat. Zonder gehechtheid zullen we niet mét God denken. Zonder gehechtheid zullen we wel spirituele ideeën hebben, maar onze reacties en karakter (in het licht van emoties, gevoelens en verlangens) zullen heel weinig veranderen. We zullen in deze wereld veel meer gevormd worden door de mensen die we 'onze mensen' noemen. Aan God denken heeft en geeft waarde. Als we niet aan God denken, dan zullen we grote moeite hebben om te erkennen dat (1) Gods gedachten niet zijn zoals onze gedachten, (2) Gods karakter niet is zoals ons karakter, en (3) Gods wegen verschillen van onze manieren, en dan zullen we niet eens merken dat (4) onze liefdevolle gehechtheid aan God ons meer op Hem laat lijken. Verlossing is de nieuwe gehechtheids-liefde tussen ons en God, en maakt een wederzijdse gemoedstoestand met God mogelijk.

Jes. 1:18

Een deel van de betekenis van Jesaja 1:18 spreekt hierover - "Kom nu, en laat ons yakach] samen redeneren" - "laat ons tot een wederzijdse afstemming komen"? God verwacht dat yakach ons leert om goed te doen, omdat het vorige vers (17) zegt: "leer goed te doen" lamad, of bekwaam te worden). We zullen een vaardigheid oefenen als we 'jakken'. In het volgende vers (19) voegt God eraan toe dat alles goed zal komen 'als u ermee instemt' (abah). Abah kan betekenen synchroniseren of meegaan. Als yakach een wederzijdse afstemming is, zal onze identiteit (in het snelle circuit) steeds meer gaan lijken op Gods karakter.

De liefdevolle gehechtheid aan God is de weg waarlangs Hij ons verlost van onze zonden. Dallas heeft in zijn lezing gezegd dat 'onvolwassenheid het gevolg is van zonde', hetgeen neurologen in moderne taal waarschijnlijk een 'storing' zouden noemen. Karakter en beheersing van emoties, gevoelens en verlangens

worden verstoord door alles waardoor het snelle circuit niet goed functioneert. Een versnelde storing, samen met een slecht opgeleide snelle identiteit, zorgen ervoor dat emoties, gevoelens en verlangens niet worden gereguleerd - om nog maar te zwijgen van onze reacties. Wat Gods Geest en mensen toevoegen aan normale volwassenheid, noemen we geestelijke volwassenheid.

Je vijanden liefhebben

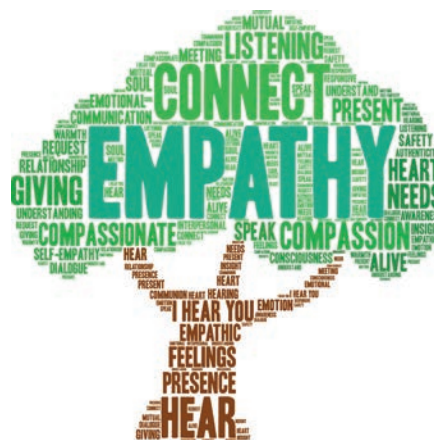
Deze geestelijke volwassenheid is geen apart fenomeen, maar eerder emotionele volwassenheid en meer dan dat. Jezus zegt dat zelfs de heidenen hun naaste kunnen liefhebben. Dit is jammer genoeg vaak meer dan veel christenen doen. Spirituele volwassenheid wordt aangegeven door het vermogen om onze vijanden spontaan vanuit het hart lief te hebben. Het sociale brein wordt gedurende de hele levensduur diep gevormd door wie het liefheeft. De kwaliteit van alle relationele interacties vormt de ontwikkeling van identiteit en karakter. Liefdevolle relaties groeien uit vreugdevolle en dankbare interacties.

Als we verder gaan dan alleen degenen lief te hebben die ons vreugde schenken, beginnen we christelijk te handelen. Om onze vijanden lief te hebben, hebben we zeker een gemeenschappelijke geest met God nodig. Door ons erin te oefenen onze geest af te stemmen op de Gods Heilige Geest, kunnen we een beter karakter ontwikkelen. In het boek komen nog tal van getuigenissen en voorbeelden van oefeningen voor die zeker de moeite waard zijn. Van harte aanbevolen!

Gerard Feller

Jim Wilder Renovated: God, Dallas Willard, and the Church That Transforms

(English Edition) Kindle-editie. 218 pagina's
Kindle-editie e-book 12,20 Paperback
16,60 euro

Hulde betuigen aan

Inleiding en aanleiding

Hoewel Jehova's Getuigen zich officieel 'Christelijke Gemeente van Jehova's Getuigen' noemen, worden zij doorgaans niet tot een kerkelijke groepering gerekend, maar tot een van de grootste sekten ter wereld. Vormen de Jehova's Getuigen met hun eigen Bijbelvertaling wel een aparte christelijke kerk of is er sprake van een gevaarlijk sekte?

In het Promise Magazine worden vaak sekten tegen het licht van de Bijbel gehouden. Zij worden gewogen en te licht bevonden. Over Jehova's Getuigen is al veel gepubliceerd. Vaak werd tegen hun leerstellingen en praktijken ernstig en overtuigend gewaarschuwd. In dit artikel wordt de opstelling van de Jehova's Getuigen (in het vervolg JG) in de Tweede Wereldoorlog belicht.

Stolpersteine

Ook in mijn woonplaats Delft zou voor elke omgebrachte Jood in de Tweede Wereldoorlog een zogenaamde Stolpersteine of herinneringssteen

geplaatst moeten worden. Het bestuur van de nieuwe stichting Herinneringsstenen Delft, waar ik zelf deel van uit maak, kreeg de vraag hoe het in WO II in Delft was vergaan met de JG. Om het antwoord op die vraag te vinden nam ik contact op met het Nederlandse hoofdkwartier van de JG in Emmen.

Na enige tijd ontving ik informatie van hen. Tot mijn verbazing is er in de kritische literatuur heel weinig geschreven over de heldenmoed van JG in WO II. Dat kan komen omdat het aantal JG slachtoffers gering is. Er zijn uit Nederland ongeveer 198.800 doden van de Tweede Wereldoorlog te betreuren, en daarvan bedraagt het aantal JG slachtoffers uit Nederland ongeveer 0,07 procent.

Hoewel dit een zeer gering aantal betreft, is elk slachtoffer er een teveel. Eerlijk is eerlijk, hun consequent gedrag in de Tweede Wereldoorlog dwingt respect af. Maar behalve rehabilitatie valt er meer te zeggen.

Wereldmijding

JG zijn wars van alle organisaties (politiek en kerk), behalve de eigen Watch Tower Bible and Tract Society. JG weigeren een vlag te groeten omdat dit als een vorm van beeldendienst wordt beschouwd. (In de VS hebben de JG ontheffing gekregen voor deze burgerplicht.) In een oorlog kiezen JG ervoor om neutraal te blijven. Daardoor werden zij door buitenstaanders nogal eens als staatsgevaarlijk gezien.

Wel is het vreemd dat zij zeggen apolitek en neutraal te zijn maar ondertussen elke regering en de VN als een werktuig van satan veroordelen. Bovendien werd het communistische systeem in hun bladen 'De Wachtstoren' en 'Ontwaakt!' herhaaldelijk aangevallen. Volgens ds. S.P. van Assenbergh zijn de JG in feite anarchisten die de burgerlijke regering niet erkennen. Nochtans betalen zij wel hun belasting aan deze overheid. De militaire dienstplicht wordt door hen afgewezen en zelfs vervangende dienst wordt als een compromis verworpen,

Jehova's Getuigen

omdat vervanging toch op hetzelfde neerkomt.

Concentratiekamp

Veel van de dienstweigeraars onder de JG hebben tijdens de oorlog het concentratiekamp nota bene als de meest veilige plek ervaren. Zolang ze in een concentratiekamp in hechtenis zaten en de verklaring waarmee ze hun geloof zouden moeten verloochenen niet ondertekenden, waren ze veilig. Ze gaven daarom, ondanks alle kwellingen en ontberingen, de voorkeur aan het onzekere lot in de kampen boven het voorspelbare lot buiten de kampen.

Afzweren geloof

Een JG kon dus zijn geloof afzweren en dan was hij vrij om te gaan, maar die mogelijkheid hadden Joden, Roma en Sinti uiteraard niet. Van de 468 gearresteerde JG in Nederland hebben 205 (40%) de Afzweringsverklaring ondertekend. 'Indien iemand gedreven door angst en zelfbehoud ook maar de geringste neiging vertoonde het document te tekenen, werd dit door medegelovigen uitgelegd als verraad. Dat

betekende verwijdering uit de hechte gemeenschap van de Getuigen. En juist dit solide collectief bood soelaas in de afschuwelijke ontberingen. Tot de vrijlating, die nog wel enkele maanden kon uitblijven, was de uitgestotene op zichzelf aangewezen'.

Geen geweld

Zij weigerden 'Heil Hitler' te zeggen, omdat zij alle heil van God verwachtten. Verder weigerden zij wapens te dragen en voor de oorlogsindustrie te werken. Omdat JG geweld hadden afgezworen en dus niet fysiek verzet, zoals sabotage, zouden plegen en bovendien goed werkten, werden velen van hen uitgekozen om te werken voor de staf van hoge officieren, een aanbod waar, paradoxaal genoeg, stevast op werd ingegaan.

Daardoor kregen zij een voorkeursbehandeling. Zodoende dienden zij wel de nazi's, maar zij zien dat zelf niet als een overtreding van hun neutraliteitsbeginsel. Omdat JG vervolgd werden om wat ze deden in tegenstelling tot Joden, Sinti

en Roma om wie ze waren, krijgen Nederlandse JG geen plek op het Holocaustmonument in Amsterdam.

Vervolgingen en groei

Omdat zij uit de gratie van de fascistische ideologie vielen, wilden de nazi's van veel bevolkingsgroepen af:

Groep	Slachtoffers
Joden	6.000.000
Etnische Russen/Sovjets	2 à 3 miljoen
Etnische Polen	1,8 à 2 miljoen
Roma/Sinti (zigeuners)	220.000 à 1.500.000
Gehandicapten	200.000 à 250.000
Vrijmetselaars	80.000 à 200.000
Homoseksuelen	5.000 à 15.000
Spaanse republikeinen	7.000
Jehova's getuigen	1.500 à 2.000

Omgerekend is het aantal JG dat omkwam in Europa ongeveer 0,017 procent van het totaal aantal slachtoffers. Al heel vroeg: op 28 juni 1933, werden de persen voor hun lectuur in het hoofdkwartier in Maagdenburg stilgezet en weken later

werd de lectuur verbrand. De organisatie van de JH werd verboden. In Nederland gebeurde dat al op 29 mei 1940. Nog geen drie weken nadat de nazi's Nederland waren binnengevallen, vaardigden zij een geheim edict uit waarin de JG werden verboden.

Koninkrijk en 1000jarig rijk

Op 10 maart 1941 werd het verbod door middel van een persbericht openbaar gemaakt. Daarin werden de JG ervan beschuldigd een campagne "tegen alle staats- en kerkelijke instellingen" te voeren. Als gevolg hiervan werd de jacht op de JG geïntensiveerd. Het door de JG gepropageerde Koninkrijk was blijkbaar pertinent onverenigbaar met het Duizendjarig Rijk van de nazi's. Het Wachtorengenootschap moest dus ontmanteld worden.

Uit Europa werden ongeveer 10.000 JG in concentratiekampen opgesloten. Zij waren daar herkenbaar aan een teken op hun kleding: een paarse driehoek met de punt naar beneden. Naast de Joden waren de JG de enige religieuze groepering die door een eigen symbool werd aangeduid. Ongeveer 1500 JG stierven in

deze afschuwelijke kampen: bijna 400 JG werden geëxecuteerd, en de rest stierf door uitputting. Vanuit Nederland waren dat er ruim honderd. Een andere bron noemt ongeveer 130. Zij zijn omgekomen als gevolg van mishandeling, ziekten en ontberingen.

3125 gevangenen

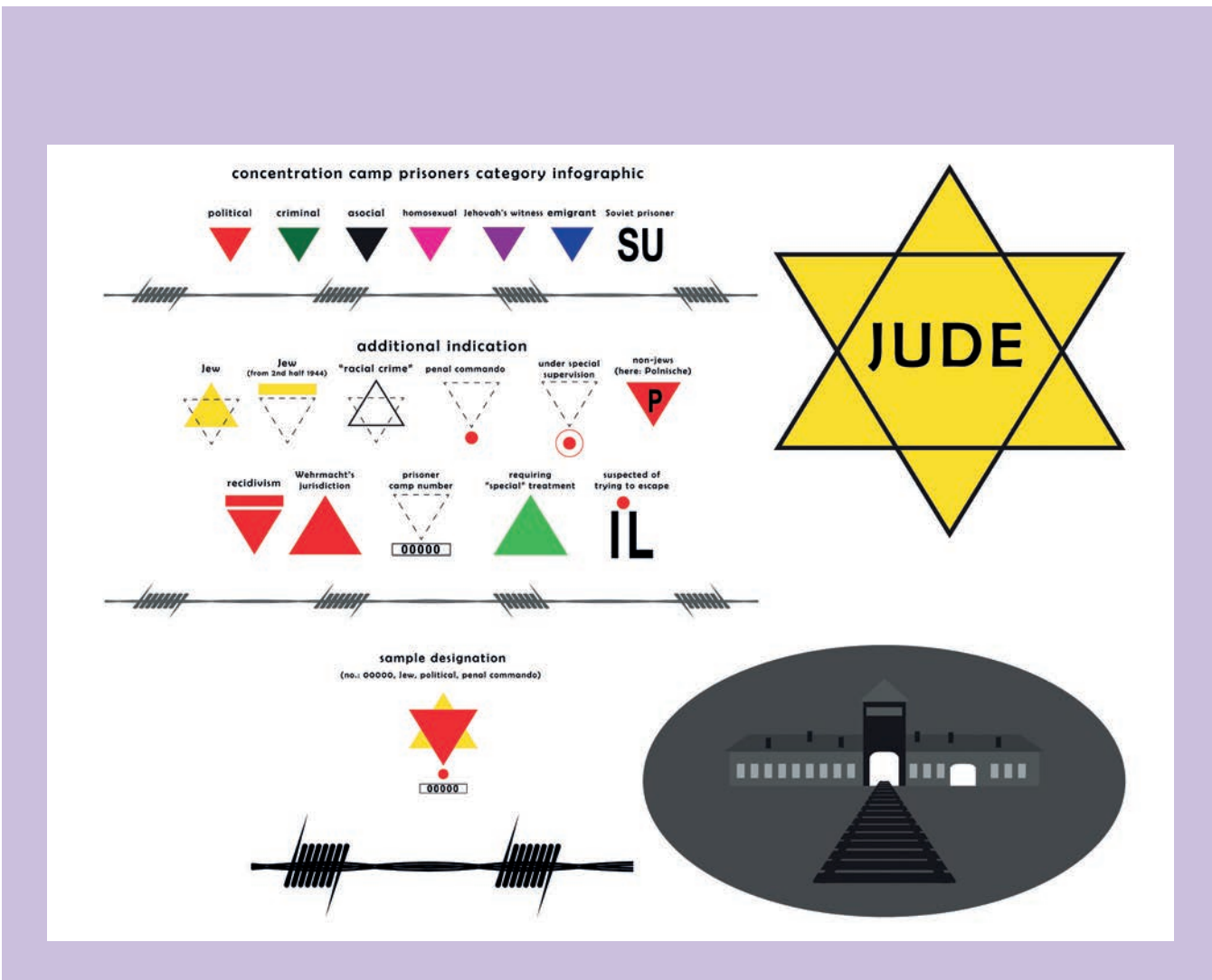
In totaal werden in de jaren 1940-1945 in Nederland ongeveer 500 JG gearresteerd. Maar ondanks de vervolgingen nam hun aantal toe. Telde Nederland in de zomer van 1940 ca. 500 JG, in 1944 was hun aantal gestegen tot ruim 1800 en medio 1945 tot 3125. Hun standvastigheid, vastberadenheid en de onwil om voor de bezetter te zwichten, inspireerden veel Nederlanders en deed hen zelfs besluiten ook JG te worden.

Het 'Kerkgenootschap van de Jehovah's Getuigen' is de enige religieuze beweging die in WO II verboden en vervolgd is. Op de Joden na, werden van alle religieuze groeperingen de JG het hevigst vervolgd. (Ook al is Jodendom een religie en een volk, niet alle Joden waren immers religieus.) Hoewel de Gestapo (de geheime

staatspolitie) alle kerken in het oog hield, was er maar één organisatie die zij fel vervolgde: de JG. De JG waren de enige religieuze groepering die een consequent, georganiseerd standpunt tegen het nazi-regime innam. Deze vervolging mag opgevat worden als een groot compliment. Moed om tot passief verzet te komen, putten zij uit Jes.51:12 "Ik- ikzelf ben het die ulieden troost. Wie zijt gij dat gij bevreesd zoudt zijn voor een sterfelijk mens?". Zij toonden een grote geloofskracht en groot geloofsvertrouwen. "Veruit de meesten hunner hebben daar bedreigingen en martelingen ten spijt, geweigerd hun leer te verloochenen".

JG en Joden

"Vrijwel direct nadat de nazi's in 1933 de macht grepen, verboden zij het Wachtorengenootschap. Het nieuwe regime had de indruk dat de beweging nauwe banden onderhield met de Joden. Omdat van zo'n relatie nooit sprake is geweest, haastten de Duitse leiders van de Getuigen zich om deze Joodse connectie te ontkenen. Zij geneerden zich daarbij niet voor

J.F. Rutherford

antisemitische opmerkingen. Dit kan zijn ingegeven door overlevingsdrang, maar de toenmalige president van het Wachttorengenootschap, Rutherford, had het Jodendom al in eerdere publicaties in negatieve stereotypes afgeschilderd.

Israël vergeestelijken

In een persoonlijke brief aan Hitler werd nog verzekerd dat de doelstellingen van de Getuigen in 'volledige harmonie waren met die van de Duitse regering'. JG zien geen plaats voor Israël en vergeestelijken Israël. "De oprichting van de hedendaagse staat Israël is niet in de Bijbel voorzeggd, maar de oprichting van de geestelijke natie Israël beslist wel!" De rol van Israël zou uitgespeeld zijn, blijkens dit citaat van de JG: "In de eerste eeuw stond God toe dat de Romeinen Jeruzalem verwoestten (Mat. 23:37-24:2).

Maar daarna heeft God nooit meer een etnische groep uitgekozen die voor speciale voorrechten in aanmerking kwam of die straf moest ondergaan. Voor God is er 'geen onderscheid tussen Joden en andere volken'. (Rom.10:12 GNB). Dit is echter in tegenspraak met hun eerste president van de JG: pastor Charles Taze Russell en zijn opvolger Rutherford, die nota bene actieve zionisten waren!

De Ruiter maakt het aannemelijk dat zionisten (B'nai B'rith) Russels organisatie (de JG dus) als tegenprestatie financieel steunden. Er kwam echter een opvallende koerswijziging: vanaf 1932 beweerde het Wachttorengenootschap dat de zionistische profetieën in de Bijbel toch geen betrekking op de Joden hadden. Het zionisme werd toen ineens gezien als een werk van de duivel. Tot 1939 werden er meer antisemitische uitingen gedaan in de publicaties van het Wachttorengenootschap. JG ontpopten zich opeens als an-

tisemieten. Het Wachttorengenootschap heeft ten tijde van de Tweede Wereldoorlog nooit officieel tegen de Jodenvervolgving geïntereesseerd.

Niet idealiseren

De moed en standvastigheid van JG zijn bewonderenswaardig. Niet alle JG leefden echter een voorbeeldig leven. De JG zelf verhieven de JG-slachtoffers van de naziterreur tot onvervalste helden. Maar met alle respect, daar valt toch wel wat op af te dingen.

Een vrouwelijke Duitse getuige in een concentratiekamp verklaarde bijvoorbeeld: "Zoals de Wachttorenen zaken voorstelt, is het in werkelijkheid niet steeds geweest. Weet je, niet de vervolging door de nazi's was voor ons het ergste, maar de onenigheid onder de getuigen zelf. Veel getuigen hebben elkaar over en weer uitgeleverd en verraden. ... Wij werden er door het Genootschap op gewezen dat we niets wat de gemeente betrof, mochten verraden. In geval van arrestatie mochten we geen namen van broeders, geen adressen en geen illegale dienstcentra verraden".

Verraad

"We moesten eenvoudig doen alsof we nergens van wisten. En vervolgens, als we de idee hadden dat we de Gestapo om de tuin hadden geleid en de broeders en zusters hadden gedekt, werd plotse-ling zo'n broeder binnengebracht en die verried glimlachend alles wat je met op elkaar geklemde kaken had verzwegen. Dikwijls betrof het een broeder, die eerst een vooraanstaande positie had bekleed, dat was vreselijk. Maar nog erger dan dit alles was de onderlinge verhouding onder ons zusters. ... Wat een gemene ruzies waren er van 's morgens tot 's avonds!"

De een beweerde dit, de ander dat en ieder wilde gelijk hebben. ... Men had ons onafgebroken de heldenmoed van deze Duitse getuigen in alle kleuren geschilderd, maar nooit vermeld onder welke vreselijke onzekerheden en twijfel ze voor hun geloof waren uitgekomen, voor een geloof, dat vóór alles in de Wachttorenllectuur zijn neerslag vond en daarom direkt [sic] begon te wankelen als deze lectuur niet meer voorhanden was".

Niet verantwoordelijk

Leiders bekommerden zich niet over JG in concentratiekampen. Het getuigenis van een JG die naar eigen zeggen 'dertig jaar in de greep der Jehova Getuigen is geweest', luidt als volgt. "Ofschoon men altijd betoogd en geleerd had, dat men

in de Theocratie voor Gods werk zorg droeg, veranderde men nu van front en liet het aan onszelf over. Het liet de leiders koud, of dit nu gevangenschap, concentratiekamp of wat ook betekende. Zij wilden niet verantwoordelijk zijn, naar zij zeiden, en schoven alle verantwoordelijkheid voor ons van zich af".

Niet Hitler maar Satan

De Ruiter onthult nog meer hierna volgende schokkende feiten die hij heeft gedocumenteerd.

- De tweede president van het Wachttorenen-, Bijbel- en Traktaatgenootschap (later de JG genoemd), J. F. Rutherford wees erop dat zelfs Jehova en Jezus Christus aan de kant van de nazi's stonden. Niet Hitler, maar satan was de vijand van het Wachttorengenootschap. - Rutherford verklaarde dat het de commerciële Joden van het Brits-Amerikaanse wereldrijk waren die de Grote Zakenwereld opgebouwd en in stand gehouden hebben, als een middel om de mensen uit vele landen uit te buiten en te onderdrukken. Uit meer van dit soort uitspraken blijkt dat hij zijn hooggeroemde neutraliteit ver achter zich heeft gelaten.

Loyaal aan Hitler

- De plaats van een congres van de JG in de Sporthalle Wilmersdorf te Berlijn op 25 juni 1933 was voorzien van hakenkruisen en het congres werd geopend met het Duitslandlied. - De brief van Rutherford aan Hitler was een loyaliteitsverklaring van de Internationale Vereniging van ernstige Bijbelonderzoekers aan het nazi-regime. - Rutherford beriep zich op punt 24 ('Wij streven naar de vrijheid van alle religieuze belijdenissen in de staat, voor zover zij niet het bestaan ervan bedreigen of indruisen tegen de zeden en de moraal van het Germaanse ras.') van het partijprogramma van de NSDAP. Hierin bestempelde hij het Wachttorengenootschap als de vertegenwoordiger van het christendom en verklaarde hij de oorlog aan mensen van het Joodse geloof en van Joodse afkomst.

Vervolg

- Rutherford beschouwde de onderhandelingspogingen van de JG met de nazi's in Duitsland waarschijnlijk als mislukt. Vanaf dat moment werden de gewone volgelingen van het Wachttorengenootschap gebruikt om het martelaarschap uit te lokken. Een klimaat van vervolging kon zo voor propagan-

dadoeleinden worden gebruikt.

- SS-bevelhebber Heinrich Himmler wilde, nadat het reusachtige communistische Rusland veroverd was, daar de rust herstellen door middel van de religie van de JG.

- JG kregen in Auschwitz en Ravensbrück steeds meer bewegingsvrijheid en werden soms zelfs vrijgelaten. Uit Berlijn kwam later het bevel om de JG onder andere gevangenen te verspreiden, waardoor zij met hun leer meer mensen konden bereiken, en in het bijzonder met Russen konden spreken om hen te bekeren. Zo konden ex-communisten beter in de pas met de nazi's lopen.

- vanaf 1943 werden nota bene in bepaalde concentratiekampen niet alleen lectuur, traktaten in verschillende talen

en het nieuwsblad 'Nieuws over Gods Koninkrijk' gepubliceerd –dat kon niet zonder medewerking van hogerhand: H. Himmler-, maar dat er zelfs in deze kampen ook boekstudies en lezingen werden gehouden, zodat er bijvoorbeeld in Ravensbrück 300 jonge Russinnen JG werden.

Conclusie

In dit artikel is geprobeerd om een eerlijke en genuanceerde weergave te geven van de houding van de JG in de Tweede Wereldoorlog. Niet alles is zwart, niet alles is wit en niet alles is grijs. Achteraf is iedereen profeet. Het is terecht dat ook elke in de Tweede Wereldoorlog omgebrachte JG met een Stolperstein of Herinneringssteen wordt herdacht.

W.J.A. Pijnacker Hordijk

Cursus Complementaire geneeskunde en de Bijbel

OUDEWATER – Christelijke zorgprofessionals en kerkgemeenschappen moeten beter worden toegerust als het gaat om complementaire geneeswijzen. Ze moeten weten wat de bronnen zijn van wat regulier gangbaar is en toegang krijgen tot beproefde bijbelse alternatieven, in het belang van hun cliënten. In het najaar gaat daarom een nieuwe opleiding van start: Complementaire geneeswijzen en de Bijbel.

Inschrijven en inloggen in de digitale leeromgeving is per direct mogelijk.

Complementaire geneeswijzen en de Bijbel is een unieke opleiding voor christelijke zorgprofessionals, pastoraal werkers en lifecoaches. Zij kunnen de opleiding deels online volgen met behulp van zelfstudie en deels op locatie met andere cursisten, onder leiding van een ervaren docent. De opleiding is op hbo-niveau en wordt gefaciliteerd door opleidingsinstituut Gezond & Weldoen (www.gezondenweldoen.nl). De lessen op locatie (4 dagen) worden gegeven door gastdocent Gerard Feller van stichting Promise (www.stichting-Promise.nl) in Oudewater. De studiebelasting bedraagt ca. 75 uur, gedurende minimaal 3 maanden.

Unieke combinatie neuropsychologie en pastoraat

“Met de opleiding willen we helderheid geven over de oorsprong van complementaire of alternatieve behandelwijzen en bijbels geïnspireerde alternatieven verstrekken”, aldus Rosaline Ratering McDonald van Gezond & Weldoen. “Uniek van de opleiding is ook dat wetenschappelijke kennis van de neuropsychologie inzichtelijk wordt gemaakt vanuit bijbelse kernwaarden zoals geestelijke volwassenheid, identiteit,

relationele vaardigheden en dat er een praktische vertaling wordt geschetst richting pastoraat. De kerk als gemeenschap heeft een belangrijke rol met betrekking tot relationele vaardigheden en genezing.

LIFE model

Gerard Feller, de samensteller van de opleiding, vult aan: “In de opleiding bespreken we onder meer het LIFE model van dr. Jim Wilder uit de VS. Teksten uit zijn werk zijn met toestemming vertaald en overgenomen in de reader. De reader is alleen in combinatie met de opleiding verkrijgbaar. Jim Wilder is afgestudeerd psycholoog en theoloog en gespecialiseerd in traumaverwerking en herstel van identiteit. Hij heeft gewerkt met o.a. oorlogsveteranen en slachtoffers van seksueel en satanisch misbruik. Hij is de oprichter van Shepherds House in de VS”.

Immanuël, God met ons

Met het LIFE model heeft Jim Wilder een begin gemaakt om genezing voor ziel, geest en lichaam door het verlossingswerk van Jezus Christus inzichtelijk te maken voor christelijke hulpverleners en pastoraal werkers. Immanuël, God met ons: voor ziel, geest en lichaam. Pastoraal werkers, therapeuten, leden van gebedsteams, ervaringsdeskundigen, mensen die herstellende waren en een internationale adviescommissie van mensen vanuit verschillende tradities en theoretische achtergronden, hebben samengewerkt om deze diepgaande christelijke visie op het leven te formuleren.

Feller heeft het LIFE model in Nederland voor het eerst onder de aandacht gebracht. Hij kent Wilder persoonlijk en heeft vele uren met hem doorgebracht om de ideeën rond complementaire zorg ook in Nederland onder de aandacht van hulpverleners te brengen.

Inhoudsopgave opleiding

De opleiding Complementaire zorg in het licht van de Bijbel is samengesteld vanuit een bijbels begrip van gezondheid naar geest, ziel en lichaam. Gezondheid is een complex onderwerp dat naast geestelijk leven onlosmakelijk verbonden is met lichamelijke, mentale aspecten en sociaal-maatschappelijke participatie, alsook het dagelijks functioneren. Thema's die aan de orde komen zijn: bijbels holistische visie op gezondheid; complementaire geneeswijzen en bijbelse alternatieven introductie van het LIFE Model en pastorale vaardigheden. Zie voor het hele lesschema: <https://www.gezondenweldoen.nl>

Practische oefeningen

Naast de theoretische achtergronden wordt in deze cursus aandacht gegeven aan praktische vaardigheden zoals adem- en ontspanningsoefeningen, gebed, communicatietraining, pastorale zorg en het belang van samenwerking. Voor een volledige inhoudsopgave zie de www.gezondenweldoen.nl.

Cursusdata op locatie najaar 2020

Er loopt momenteel een pilot voor een kleine groep cursisten. De pilotgroep is in oktober klaar. De eerstvolgende lesdagen op locatie zijn vervolgens op de dinsdagen 3, 10 en 24 november en 8 december. Locatie: Oudewater, tijden van 10 tot 16.30 uur. Bij voldoende aanmeldingen kunnen meer lesdagen op locatie worden ingepland. Dit geldt ook voor geïnteresseerde groepen binnen kerken. Het minimale aantal cursisten per opleiding is vijf, het maximale aantal twaalf. Dit met het oog op de kwaliteit en nodige interactie.

Aanmelden / kosten

Men kan zich per direct inschrijven voor een eerstvolgende opleiding en zich per direct via de digitale leeromgeving van Gezond & Weldoen thuis goed voorbereiden op de lesdagen op locatie. De digitale leeromgeving wordt gefaciliteerd door educatieve uitgeverij WebEdu in Leiden (ISO gecertificeerd). De kosten van de opleiding inclusief de lesdagen op locatie, boeken en toegang tot de digitale omgeving bedragen dit jaar 695,- euro per cursist, exclusief 21% btw, incl. certificaat (kennismakingsaanbod).

Voor informatie en aanmelden mail naar: opleidingen@gezondenweldoen.nl

Hoe verder in 2021?

Het Promise Magazine bestaat al meer dan 36 jaar! Enkele cijfers: met het komende nummer in oktober (DV) meegerekend, hebben we 144 edities uitgegeven. In al die jaren zijn er honderden artikelen gepubliceerd, die voor een groot deel op onze website staan. Getuige de respons van duizenden mailtjes en brieven heeft het thema 'Bijbels denken over gezondheid' altijd op veel belangstelling kunnen rekenen. En nog steeds! Ook wordt onze website druk bezocht. Volgens de statistieken waren er alleen al in februari van dit jaar 7400 actieve gebruikers en 8900 downloads).

Dat betekent gemiddeld ongeveer 250 bezoekers per dag die daadwerkelijk artikelen lezen en downloaden. Ook zijn er kritische mailtjes van andersdenkenden. We zien het ook als onze opdracht om ook met hen in contact te komen en van gedachten te wisselen. Menigmaal heeft dat geleid tot veranderingsprocessen en tot bekering. Op de website staan ongeveer 600 uitgebreide artikelen en analyses opgetekend. Sinds enkele jaren vertaalt Ursula Moestapa belangrijke artikelen in het Engels.

Deze artikelen zijn ongeveer 900.000 keer bekeken door bezoekers vanuit de gehele wereld, maar vooral vanuit de U.S.A., België en Suriname. Veel artikelen zijn 40.000 tot 50.000 keer bekeken. Vijftig procent werd bekeken via desktop, 43 % via mobiel en 7 % via tablets. De laatste jaren hebben we ons vooral gericht op vier belangrijke thema's: geestelijke stromingen, apologetiek, pastoraat en ethiek. We voelen ons als redactie bijzonder bevoorrecht om dit werk te mogen doen.

2021

We willen DV ook zeker het komende jaar weer verder gaan met de website, met het toevoegen van actuele artikelen en de correspondentie daaromheen. De vraag is of we ook met het Promise Magazine in 2021 door kunnen gaan. Het aantal betalende abonnees is, evenals bij veel evangelische bladen, in de loop van de jaren drastisch vermindert. Al het werk rondom het blad, de redactie, auteurs en vormgeving wordt belangeloos en kosteloos door vrijwilligers gedaan. Maar de druk- en portokosten zijn voor de bestaande abonnees en het abonnementsgeld niet voor 4 nummers meer op te brengen.

We willen vanzelfsprekend ook doorgaan met een deels betaald online abonnement. Maar als we in 2021 ook met het fysieke blad voorlopig voor één jaar door willen gaan zullen we minimaal 2500 à 3000 euro extra aan giften voor oktober 2020 moeten ontvangen. Dan kunnen we in het oktobernummer duidelijk maken of we, naast het online abonnement, ook doorgaan met het fysieke blad.

Wilt u een gift specifiek voor het continueren van het blad in 2021 overmaken, dan kunt u een donatie doen via onze website: 'Magazines; bekijk uitgaven'. Of overmaken op rek. nr. NL10INGB0004906197 of NL58RAB003916.83.071 t.n.v. Stichting Promise te Oudewater, onder vermelding van: gift Promise Magazine.

Hartelijk dank voor uw gebeden en gaven!
Namens de redactie,
Gerard Feller

Colofon

Het blad "Promise" is een uitgave van stichting Promise en verschijnt 4 maal per jaar.

Het doel van de stichting is de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus.

Het toetsen van allerlei maatschappelijke en geestelijke stromingen en denkwijzen, vooral op medisch en sociaal gebied aan het Woord van God, de Bijbel.

Het publiceren via het blad "Promise" van geschriften en of Bijbelstudies met bovengenoemd doel.

De stichting is interkerkelijk en heeft als grondslag, zich daarbij alleen te laten leiden door de Bijbel, waarvan ze gelooft dat alleen dit het geïnspireerde Woord van God is en alleen onfeilbaar gezag heeft.

We geloven dat God deze wereld zo lief heeft, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft om onze straf op de zonde te dragen, opdat wij, indien we in Hem geloven eeuwig met Hem mogen leven en ook nu dagelijks Zijn aanwezigheid mogen ervaren. Door middel van diverse activiteiten van de stichting willen we deze boodschap uitdragen

Redactie

Gerard Feller, Oudewater
drs. W.J. Pijnacker Hordijk, Delft
drs. Piet Guijt, Zoetermeer

Vormgeving Gerard Feller

Druk: MullerVisual, Mijdrecht

ISSN: 1383-0295

verschijnt 4 x per jaar

Abonnement 2020: € 25,- per jaargang (inclusief abonnement online)

Abonnement online 2020: € 12,- per jaargang

St.Promise

Lange Burchwal 80, 3421 SM Oudewater

Tel. 0348 - 563359

e-mail: stichtingpromise@gmail.com

internetpagina: www.stichting-promise.nl

IBAN ING: NL10INGB0004906197

BIC ING: INGBNL2A

IBAN Rabobank: NL58RAB003916.83.071

BIC Rabobank: RABONL2U